

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, Z. Ú., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**FENOMÉN VODNÍ TURISTIKY JAKO
VÝJIMEČNÉ TURISTICKÉ ATRAKTIVITY V
JIŽNÍCH ČECHÁCH**

Autor práce: Jaromír Sýkora
Studijní obor: Management a marketing služeb – specializace
služby cestovního ruchu
Forma studia: Kombinovaná
Vedoucí práce: Ing. Jiří Dušek, Ph.D.
Katedra: Katedra managementu a marketingu služeb

2017

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval samostatně, na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v této práci.

Souhlasím, aby práce byla uložena v knihovně Vysoké školy evropských a regionálních studií v Českých Budějovicích a zpřístupněna v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění.

.....

Děkuji vedoucímu bakalářské práce Ing. Jiřímu Duškovi, Ph.D. za cenné rady, připomínky a metodické vedení práce.

ABSTRAKT

SÝKORA, J. *Fenomén vodní turistiky jako výjimečné turistické atraktivity v jižních Čechách : bakalářská práce*. České Budějovice : Vysoká škola evropských a regionálních studií, z. ú., 2017. 77 s. Vedoucí bakalářské práce : Ing. Jiří Dušek, Ph.D.

Klíčová slova: služby cestovního ruchu, Vltava, vodácké půjčovny, vodáctví, vodní turistika

Bakalářská práce se zabývá fenoménem splouvání jihočeských řek s důrazem na řeku Vltavu. Hlavním cílem bakalářské práce je analýza možností dalšího rozvoje jihočeské vodní turistiky s důrazem na vltavskou vodní cestu od vodního díla Lipno II až do Boršova nad Vltavou. Vedlejším cílem práce je analýza produktového portfolia, které turista může využít v místě destinace, a jeho zajištění subjekty cestovního ruchu s akcentací na činnost vodáckých firem. Teoretická část práce se zabývá nejprve teorií cestovního ruchu a vymezením hlavních vodáckých atraktivních toků v jižních Čechách a potenciálu jejich využití.

V rámci praktické části autor analyzuje činnost a spektrum služeb vodáckých subjektů a výsledky jejich kooperace. Popisuje současná úskalí při splouvání řeky Vltavy a přináší pohled majitelů vodáckých půjčoven. Analyzuje potenciál dalšího rozvoje vltavské vodácké cesty z Vyššího Brodu do Boršova nad Vltavou. V práci jsou použity odborné metody výzkumu, a to analýza, komparace a SWOT analýza. Jsou prezentovány výsledky výzkumu mezi vodáky ve vodáckých tábořištích Na Pískárně a Branná, které proběhlo v měsících červenci a srpnu 2016.

ABSTRACT

SÝKORA, J. *The Phenomenon of the Water Tourism as an Exceptional Tourist Attraction in South Bohemia : Bachelor thesis*. České Budějovice : The College of European and Regional Studies, 2017. 77 p. Supervisor : Ing. Jiří Dušek, Ph.D.

Key words: paddling sports, the Vltava river, tourism services, water sport rentals, water tourism

This bachelor thesis is focused on the phenomenon of paddling sports on the rivers in South Bohemia, especially on the river Vltava. The aim of the thesis is to analyse further development opportunities of South Bohemian water tourism, focused on the Vltava water way from the Lipno II reservoir to Boršov nad Vltavou. The secondary aim of the thesis is to analyse offered products at the destination and how the companies that operate in water tourism (especially the water sport rentals) accommodate their customers. Theoretical part is focused on the tourism theory, on determining the most popular rivers for paddling in the South Bohemian region and on their potential in tourism.

The practical part is focused on the analysis of the activities and products provided by water sport companies and on the analysis of their cooperation. The author describes existing difficulties of navigating the Vltava river and presents the point of view of the owners of the water sports rentals. This thesis analyses the potential for further development of the Vltava water way from Vyšší Brod to Boršov nad Vltavou. Methods used in the bachelor thesis are: analysis, comparison and the S.W.O.T. analysis. The results of survey that took place in July and August 2016 among paddlers in the camping sites Na Pískárně and Branná are also presented.

OBSAH

ÚVOD	8
1 CÍL A METODIKA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE	9
2 CESTOVNÍ RUCH, JEHO VYMEZENÍ A DRUHY	10
2.1 CESTOVNÍ RUCH A TURISTIKA.....	10
2.2 HISTORIE CESTOVNÍHO RUCHU VE SVĚTĚ	10
2.3 HISTORIE CESTOVNÍHO RUCHU NA ČESKÉM ÚZEMÍ	11
2.4 CESTOVNÍ RUCH A JEHO DRUHY	12
2.4.1 Druhy cestovního ruchu	13
2.4.2 Formy cestovního ruchu.....	13
2.5 VODNÍ TURISTIKA.....	15
2.5.1 Vývoj vodní turistiky na českém území.....	15
2.5.2 Formy vodní turistiky.....	18
3 FENOMÉN SPLOUVÁNÍ JIHOČESKÝCH ŘEK	20
3.1 LUŽNICE.....	20
3.2 OTAVA	21
3.3 MALŠE	21
3.4 VLTAVA	22
4 VODÁCKÉ TRASY NA VLTAVĚ	24
4.1 VODÁCKÁ TRASA BOROVIČKY - LENORA	24
4.2 VODÁCKÁ TRASA LENORA - PĚKNÁ	24
4.3 VODÁCKÁ TRASA VYŠŠÍ BROD - ČESKÝ KRUMLOV	25
4.4 VODÁCKÁ TRASA ČESKÝ KRUMLOV - BORŠOV NAD VLTAVOU.....	25
5 ČINNOST A SPEKTRUM SLUŽEB SUBJEKTŮ CESTOVNÍHO RUCHU V OBLASTI VODNÍ TURISTIKY	28
5.1 ČINNOST VODÁCKÝCH PŮJČOVEN.....	28
5.2 ČINNOST VODÁCKÝCH KEMPŮ A TÁBOŘIŠŤ	29
5.3 KOOPERACE SUBJEKTŮ VODNÍ TURISTIKY	30
5.3.1 Sdružení pro Vltavu	30
5.3.2 Spolek Vltava – Půjčovny lodí a kempy na Vltavě	32

6 ANALÝZA SOUČASNÝCH PROBLÉMŮ NA ŘECE VLTAVĚ Z POHLEDU VODNÍ TURISTIKY	37
6.1 PROBLEMATIKA KONZUMACE ALKOHOLU PŘED A BĚHEM JÍZDY A VODNÍCH BARŮ .	37
6.2 PROBLEMATIKA ZNEČIŠŤOVÁNÍ VLTAVY	39
6.3 PROBLEMATIKA REGULACE NA HORNÍM TOKU	40
6.4 PROBLEMATIKA NEBEZPEČNÝCH JEZŮ A BEZPEČNOSTI NA ŘECE	41
6.5 PROBLEMATIKA PŘETÍŽENOSTI ŘEKY	42
7 POHLED MAJITELŮ VODÁCKÝCH PŮJČOVEN NA VÝVOJ A SOUČASNÝ STAV VODNÍ TURISTIKY	45
7.1 ROZHOVOR S MGR. PETREM JANOTOU	45
7.2 ROZHOVOR S MGR. JOSEFEM MALEČKEM.....	46
7.3 ROZHOVOR S MGR. RADKEM ŠŤOVÍČKEM	51
7.4 KOMPARACE NÁZORŮ A POSTOJŮ PŮJČOVATELŮ	53
8 MOŽNOSTI DALŠÍHO SMĚŘOVÁNÍ VLTAVSKÉ VODNÍ TURISTIKY V BUDOUCÍCH LETECH	55
8.1 VZNIK POVLTAVSKÉ CYKLOSTEZKY	55
8.2 OPTIMALIZACE VODÁCKÝCH TRAS	56
8.3 SPLAVNĚNÍ ÚSEKU Z BORŠOVA DO ČESKÝCH BUDĚJOVIC	56
8.4 MOŽNOST SPLAVNĚNÍ ČERTOVÝCH PROUDŮ	57
9 VÝSLEDKY DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ MEZI VODÁKY A SWOT ANALÝZA	59
9.1 VÝSLEDKY DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ MEZI VODÁKY	59
9.2 SWOT ANALÝZA	65
ZÁVĚR.....	67
SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	70
SEZNAM OBRÁZKŮ, TABULEK A GRAFŮ.....	76

Úvod

„Chceš-li poznat lépe svého partnera, vezmi ho na vodu.“

Jižní Čechy jsou dlouhodobě jednou z nejdynamičtěji se rozvíjejících turistických oblastí nejen v České republice, ale i ve střední Evropě obecně. Je známá svými přírodními krásami i pamětihodnostmi, za kterými se každoročně vydávají statisíce domácích i zahraničních turistů s tím, že obě skupiny kladou na v regionu čerpané služby stále větší požadavky. Vracující se klient chce ale více poznávat oblíbený region, a to z dalších úhlů. Přijíždí za novými zážitky a vyhledává místní specifika. Při svém hledání a dobrodružné povaze naráží na pro region příznačný fenomén splouvání řek, mezi nimiž dominuje řeka Vltava.

Vltavská vodní cesta z Vyššího Brodu do Boršova nad Vltavou náleží k nejdelším a nejvytíženějším vodáckým trasám v Evropě. Každoročně láká dle statistik desítky tisíc domácích i zahraničních turistů. Počátky vodní turistiky na Vltavě se objevují v předminulém století, ale teprve po pádu železné opony zažívá tento fenomén skutečný boom. Řeka se otevřela širšímu spektru návštěvníků a fenomén splouvání řek, ve svých počátcích typický pro skauting a trampské hnutí, se stal bezesporu konzumní záležitostí, která v sobě dnes nese značné rysy komerce.

Vodáci jsou v prvopočátcích odkázáni pouze na vlastní zdroje a vyrovnávají se s téměř neexistující infrastrukturou. Značný posun s sebou nesou 90. léta a s nimi spojené uvolnění společenských poměrů, které přináší možnost podnikatelských aktivit, která se postupem času přenesla i na české řeky.

Řeka Vltava, nejdelší a nejznámější český tok, dnes nabízí značný potenciál v oblasti cestovního ruchu v jižních Čechách. Vodní turistika na této řece je proto dnes již značně etablovaná v rámci spektra turistických služeb a její splouvání náleží k oblíbeným a neodmyslitelným aktivitám domácích i zahraničních návštěvníků, kteří do našeho regionu už zdaleka nepřijíždí jen za historickými a přírodními pamětihodnostmi, ale také za odpočinkovými a sportovními aktivitami, ke kterým splouvání Vltavy bezesporu patří. Potenciál řeky přitom není bohužel plně využit.

Autor práce mimo jiné analyzuje současnou situaci v oblasti vodní turistiky na Vltavě a zkoumá tento druh turistiky z několika úhlů. Zabývá se činností vodáckých firem a spektrem služeb, které nabízejí. Taktéž popisuje současně související problémy, ke kterým v této oblasti dochází. Nabízí ucelený pohled osob, pohybujících se v této oblasti, které poukazují na současná úskalí, a přinese návrhy na optimalizaci a možnosti směřování v dalších letech.

1 Cíl a metodika bakalářské práce

Hlavním cílem bakalářské práce je analýza možností dalšího rozvoje jihočeské vodní turistiky s důrazem na vltavskou vodní cestu od vodního díla Lipno II až do Boršova nad Vltavou. Vedlejším cílem práce je analýza produktového portfolia, které turista může využít v místě destinace, a jeho zajištění subjekty cestovního ruchu s akcentací na činnost vodáckých firem.

Práce je rozčleněna do devíti kapitol s tím, že prvních pět lze zařadit do teoretické části a zbylé čtyři do praktické části práce.

První kapitola teoretické části zahrnuje cíl a metodiku bakalářské práce. Druhá kapitola se zabývá teorií cestovního ruchu, jeho formami a druhy. Třetí kapitola představuje hlavní jihočeské vodácké atraktivní toky. Čtvrtá kapitola přibližuje vodácké trasy na řece Vltavě. Pátá kapitola popisuje činnost, spektrum služeb a kooperaci subjektů vodní turistiky na řece Vltavě.

Praktická část se v šesté kapitole zabývá analýzou současných problémů v oblasti vodní turistiky na řece Vltavě. Sedmá kapitola prezentuje informace ze třech rozsáhlých rozhovorů s majiteli vodáckých půjčoven. Osmá kapitola řeší možnosti dalšího rozvoje hlavního vodáckého úseku. V deváté kapitole jsou prezentovány výsledky dotazníkového šetření mezi vodáky a SWOT analýza.

V práci jsou použity odborné metody výzkumu, a to analýza, komparace a SWOT analýza. Jsou prezentovány výsledky dotazníkového šetření mezi vodáky ve vodáckých tábořištích Na Pískárně a Branná, které proběhlo v měsících červenci a srpnu 2016 v počtu 90 dotazníků.

2 Cestovní ruch, jeho vymezení a druhy

2.1 Cestovní ruch a turistika

Pojem cestovní ruch je synonymní s výrazem turismus, který byl odvozen z angličtiny. Dnes je naprosto nesporné, že se jedná o strategicky významný segment národního hospodářství, který nabývá v posledních letech na významu. Poskytuje nejen různorodé podnikatelské příležitosti, ale také četné příležitosti pracovní. Podílí se na HDP. Jedná se o poměrně složitou oblast, která je úzce navázána na další služby, jako jsou dopravní, stravovací nebo ubytovací.

S pojmem cestovní ruch úzce souvisí pojem turistika. „Turistika je druh cestovního ruchu, kdy se účastník cestovního ruchu pohybuje vlastní silou (případně s využitím síly zvířat, ale nemotorizovaně).“¹ Zatímco cestovní ruch je podle jedné z odborných definic „významný společensko-ekonomický fenomén jak z pohledu jednotlivce, tak i společnosti. Každoročně představuje největší pohyb lidské populace za rekreací, poznáváním a naplněním vlastních snů z příjemné dovolené. Je součástí spotřeby a způsobu života obyvatel zejména ekonomicky vyspělých zemí. Ve světovém měřítku patří vedle obchodu s ropou a automobilovým průmyslem ke třem největším exportním odvětvím.“²

Podle Světové organizace cestovního ruchu představuje cestovní ruch „činnost lidí, spočívající v cestování a pobytu na místě mimo trvalé bydliště po dobu kratší jednoho uceleného roku za účelem využití volného času, obchodu a za jinými účely (ne však za účelem vykonávání výdělečné činnosti).“

2.2 Historie cestovního ruchu ve světě

Fenomén turistiky má v globálním vývoji lidské společnosti dlouhou tradici. Již od dávných dob měl člověk potřebu a leckdy i nutnost přemisťovat se z jednoho místa na druhé. Můžeme zde zmínit cesty náboženského charakteru, jako byly například různé poutě, např. do Mekky. Pro starověké civilizace byla charakteristická zejména vojenská tažení, ale také obchodní cesty. Z tohoto období se nám také dochovaly první zprávy

¹ GALVASOVÁ, I., et al. *Průmysl cestovního ruchu*. 1. vyd. Praha : Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2008. s. 32. ISBN 978-80-87147-06-1.

² HESKOVÁ, M., et al. *Cestovní ruch: pro vyšší odborné školy a vysoké školy*. 1. vyd. Praha : Fortuna, 2006. s. 9. ISBN 80-7168-948-3.

cestopisného charakteru. Jako průkopníka bychom mohli označit řeckého historika Herodota, který ve svém cestopise zachytil region Středozemního moře.³

Ve středověku se opět setkáváme zejména s cestami obchodního a vojenského charakteru, ale také první cesty za poznáním, věděním a vzděláním. Jihočeský velmož Vilém z Rožberka podniká například v roce 1551 svou známou kavalírskou cestu do Itálie, při které měl navázat nejen nové diplomatické styky, ale také to pro něj byla významná příležitost poznat životní styl jiné země, její architekturu nebo zvyklosti. V tomto období se do popředí dostává také nutnost hledání nových obchodních cest do Zámorí, které se ukázalo jako úspěšné.

K dynamickému rozvoji turistiky dochází zejména v 19. a 20. století. Zásadní průlom přinesla průmyslová revoluce, která cestování značně usnadnila, a vznik železniční dopravy. Legendární anglický businessman Thomas Cook zakládá již v roce 1845 historicky první cestovní kancelář na světě, která v dalších letech expandovala do celé kontinentální Evropy.⁴ V souvislosti s technickým pokrokem v první polovině 20. století hovoříme díky rozvoji dopravy o vzniku masové turistiky, která je podpořena zejména ve druhé polovině minulého století rozvojem letecké dopravy.

2.3 Historie cestovního ruchu na českém území

Vývoj cestovního ruchu v globálním kontextu úzce souvisí s vývojem na českém území. Nutnost přemísťovat se z jednoho místa na druhé je charakteristická pro dobu stěhování národů ve 4. až 7. století našeho letopočtu. Skutečný rozvoj turistiky na našem území datujeme ovšem až do 19. století, do doby romantismu. Jsou zaznamenány a doloženy první organizované výlety, které směřovaly zejména do přírody. Za průkopníka můžeme označit i Karla Hynka Máchu a jeho současníky, kteří vyhledávali zejména přírodní krásy, ale také historické pamětihodnosti.

Pro období druhé poloviny 19. století je příznačná především spolková činnost v mnoha českých městech, která ostatně také vedla díky Miroslavu Tyršovi k založení proslulé tělovýchovné jednoty Sokol, k jejímž aktivitám náleželo nejen pěstování kultury těla a ducha, ale i s tím spojené organizování výletů.⁵ V roce 1888 je založena první vyloženě cestovatelská organizace na našem území, která své aktivity rozvíjí

³ NOHEJLOVÁ, V. *Potenciál šetrného turismu na vybrané oblasti : bakalářská práce*. Jindřichův Hradec : Vysoká škola ekonomická, 2016. s. 3. Vedoucí bakalářské práce : Ing. Martin Musil.

⁴ SUK, J. *Thomas Cook: průkopník v cestovním ruchu*. [online]. Praha : Mafra, 2007, 5.9.2007 [cit. 2017-02-20]. Dostupné z WWW: <<http://suk.blog.idnes.cz/blog.aspx?c=10425>>.

⁵ ROLEČEK, H. *Sokol - touha po zdraví těla, ducha i národa stále přetrvává* [online]. Praha : Česká televize, 2012, 16.2.2012 [cit. 2017-02-20]. Dostupné z WWW: <<http://www.ceskatelevize.cz/sport/ostatni/164577-sokol-touha-po-zdravi-tela-ducha-i-naroda-stale-pretrvava>>.

do dnes – Klub českých turistů. Iniciátorem založení a prvním předsedou spolku byl legendární Vojta Náprstek, významný český vlastenec a filantrop. Začíná se budovat turistická infrastruktura ve formě různorodých ubytovacích zařízení, jako byly chatky a noclehárny, vznikají první turistické značené stezky, dochází ke zpřístupnění turistických atrakcí, ale také samozřejmě k organizovaným výletům za turistickými cíli pod vedením vyškolených průvodců.⁶ Již v té době byl položen základ k nejdokonalejšímu značení turistických cest, které dodnes nemá v Evropě obdoby.

Po první světové válce je založena první cestovní kancelář na našem území, známý ČEDOK, který ve své činnosti pokračuje ostatně dodnes.⁷ Politické události 20. století měly za následek stagnaci a útlum v oblasti turistiky, zejména společenské poměry po roce 1948. Pozornost turistů je věnována zejména přírodnímu a kulturnímu bohatství vlastní země, vzniká skautské a trampské hnutí. Velmi omezená možnost vycestovat do zahraničí pomocí tzv. devizového příslibu vede v Československu k rozvoji chataření a chalupaření, zájem směřuje také k rozvoji sportovních aktivit, jako je vodní turistika.⁸ Po změně společenského klimatu po roce 1989 dochází k dynamickému rozvoji cestovního ruchu na našem území, vznikají nové subjekty cestovního ruchu, provozující podnikatelskou činnost v mnoha oblastech. Dnes má cestovní ruch na našem území nezastupitelnou roli a je skutečným fenoménem.

2.4 Cestovní ruch a jeho druhy

Turismus neboli cestovní ruch může mít mnoho podob a forem. Účastníci cestovního ruchu mají různorodé zájmy a každý z nich má jiné preference. Díky tomuto vymezení lze tudíž definovat několik základních možností diferenciací z různých hledisek. Odborná literatura přitom rozlišuje především druhy a formy cestovního ruchu.⁹

⁶ *Historie KČT* [online]. Klub českých turistů, 2017 [cit. 2017-02-20]. Dostupné z WWW: <<https://www.kct.cz/cms/historie-kct>>.

⁷ *S Čedokem z Čech až na konec světa* [online]. Praha : Cestovní kancelář ČEDOK, 2017 [cit. 2017-02-20]. Dostupné z WWW: <<https://www.cedok.cz/cedok/historie>>.

⁸ ČERNĚNKO, J. *Co s volným časem? Třeba na vodu* [online]. 2011, 24.1.2011 [cit. 2017-02-20]. Dostupné z WWW: <<http://www.vemeste.cz/2011/01/co-s-volnym-casem-treba-na-vodu/>>.

⁹ HESKOVÁ, M., et al. *Cestovní ruch pro vyšší odborné a vysoké školy*. Praha : Fortuna, 2006. s. 19. ISBN 80-7168-948-3.

2.4.1 Druhy cestovního ruchu

Pokud dnes vymezujeme cestovní ruch podle druhu, stojí v popředí zejména motivace jeho účastníků, jinými slovy důvod, proč cestují a pobývají přechodně na cizím místě.¹⁰ Pak hovoříme o:

- rekreačním cestovním ruchem,
- sportovním cestovním ruchem,
- dobrodružným cestovním ruchem,
- mysliveckém a rybářském cestovním ruchem,
- náboženském (poutním) cestovním ruchem,
- lázeňským cestovním ruchem,
- zdravotním cestovním ruchem,
- obchodním cestovním ruchem,
- kongresovým cestovním ruchem,
- a stimulačním cestovním ruchem.

2.4.2 Formy cestovního ruchu

Základem diferenciací cestovního ruchu na formy je posuzování různých příčin, které ho ovlivňují, a důsledky, které přináší. Svou roli hrají i zde různá hlediska:¹¹

- 1) z geografického hlediska
 - a) domácí cestovní ruch,
 - b) zahraniční cestovní ruch,
 - c) mezinárodní cestovní ruch,
 - d) vnitřní cestovní ruch,
 - e) národní cestovní ruch,
 - f) regionální cestovní ruch,
- 2) podle počtu účastníků
 - a) individuální cestovní ruch,
 - b) skupinový cestovní ruch,
 - c) masový cestovní ruch,
 - d) ekologický cestovní ruch,

¹⁰ HESKOVA, M., et al. *Cestovní ruch pro vyšší odborné a vysoké školy*. Praha : Fortuna, 2006. s. 19. ISBN 80-7168-948-3.

¹¹ HESKOVA, M., et al. *Cestovní ruch pro vyšší odborné a vysoké školy*. Praha : Fortuna, 2006. s. 19-20. ISBN 80-7168-948-3.

- 3) podle způsobu organizování
 - a) individuální cesty,
 - b) organizovaný zájezd/pobyt,
 - c) klubový cestovní ruch,

- 4) podle věku účastníků
 - a) cestovní ruch dětí,
 - b) mládežnický cestovní ruch,
 - c) rodinný cestovní ruch,
 - d) seniorský cestovní ruch,

- 5) podle délky účasti
 - a) výletní cestovní ruch,
 - b) krátkodobý cestovní ruch,
 - c) víkendový cestovní ruch,
 - d) dlouhodobý cestovní ruch,

- 6) podle převažujícího místa pobytu
 - a) městský cestovní ruch,
 - b) příměstský cestovní ruch,
 - c) venkovský cestovní ruch,
 - d) agroturistika (ekoagroturistika),
 - e) horský, vysokohorský cestovní ruch,
 - f) přímořský cestovní ruch,

- 7) podle ročního období
 - a) sezonní (zimní, letní) cestovní ruch,
 - b) mimosezonní cestovní ruch,
 - c) celoroční cestovní ruch,

- 8) podle použitého dopravního prostředku
 - a) motorizovaný cestovní ruch,
 - b) železniční cestovní ruch,
 - c) letecký cestovní ruch,
 - d) lodní cestovní ruch,

- 9) z hlediska dynamiky
 - a) pobytový (statický) cestovní ruch,
 - b) putovní (dynamický) cestovní ruch,

- 10) ze sociologického hlediska
 - a) návštěvy příbuzných a známých,
 - b) sociální cestovní ruch
 - c) komerční cestovní ruch,
 - d) etnický cestovní ruch.

Jednou z forem cestovního ruchu je i zážitková turistika a jednou z jejich významných složek představují různé eventy, například sportovní akce.¹²

2.5 Vodní turistika

Člověk měl odpradávná potřebu a leckdy i nutnost přepravovat se přes vodní díla a toky, úzce spojenou s přepravou osob, rybolovem a obchodními aktivitami. V době, kdy nutnost pominula a stala se z ní spíše záliba, vzniká nové odvětví turistiky – turistika vodní, do které spadá také vodáctví, jinými slovy vodácká turistika.

Vodní turistika je tvořena třemi základními složkami. Jsou to vlastní pohyb na vodě, kulturně-poznávací činnost spjatá s poznáním bezprostředního okolí řeky a odborně-technické dovednosti pro nejnужnější opravy, zajištění lodě, táboření, vaření.¹³

2.5.1 Vývoj vodní turistiky na českém území

Pomineme-li aktivity našich předků v dobách pravěku, spočívající ve vlastní přepravě přes vodní toky, najdeme již ve středověku zprávy o jednotlivcích, kteří pro vodní přepravu měli i jiné důvody.¹⁴ Český rytíř Zachař z Pašiněvsi používá nejen k rybolovu, ale také turistickým účelům jakýsi kajak, který si s sebou přivezl ze svých cest po severní Evropě. Kajákáře v kajaku dostává dokonce od českého krále do znaku.¹⁵

Známý jihočeský velmož Petr Vok z Rožmberka měl podle dochovaných pramenů splout na lehkém rybářském člunu Vltavu a některé jihočeské rybníky, které se

¹² *Management a marketing sportu a cestovního ruchu*. Plzeň : Západočeská univerzita v Plzni, 2009. s. 30. ISBN 978-80-7043-801-5.

¹³ BÍLÝ, M., KRAČMAR, B., NOVOTNÝ, P. *Kanoistika : technika jízdy, rafting, extrémní terény*. Praha : Grada Publishing, 2001. s. 13. ISBN 80-247-9050-5.

¹⁴ *100 let kanoistiky v českých zemích*. Praha : Olympia, 2013. s. 5. ISBN 978-80-7376-354-1.

¹⁵ *100 let kanoistiky v českých zemích*. Praha : Olympia, 2013. s. 5. ISBN 978-80-7376-354-1.

v té době zakládaly.¹⁶ Vltava byla od středověku důležitou obchodní a dopravní tepnou. Vzhledem k průběhu jejího toku přes celé území Čech a neexistenci překážek v jejím korytě ve formě dnešních přehradních nádrží byl tento potenciál využíván celá staletí. Svou důležitou roli zde hrála také pro Vltavu typická voroplavba.

První písemné zmínky o rozvoji voroplavby datujeme do 14. století. V roce 1316 byl králem Janem Lucemburským vydán historicky první dokument, který upravoval obchodní aktivity se dřevem a nastavoval exaktní pravidla provozu na řece v souvislosti s jeho dopravou.¹⁷ Tento počín je považován za první písemnou zmínku o existenci plavení dřeva na Vltavě.

V roce 1366 vydává císař Karel IV. známou listinu „o zřizování propustí v jezzech a o clech na Vltavě“, ve které deklaruje výhodnost této dopravní tepny a určuje místa, kde se z plaveného dříví mají vybírat poplatky.¹⁸ V období vydání zmíněných listin už na Vltavě panuje ovšem čilý dopravní ruch. Nutno podotknout, že dřevo slouží v tomto období zejména jako nedocenitelný stavební materiál.

Na lodích se do českého vnitrozemí dopravovala nejpozději od 16. století především sůl, známé „bílé zlato středověku“, neboť se na našem území, jak známo, nenacházela žádná naleziště, proto musel být tento vzácný artikl po celá staletí do Čech importován. Voroplavba slouží ovšem nejen k dopravě soli a stavebního materiálu, ale také k přepravě piva nebo dokonce i produktů šumavských skláren.¹⁹ Průběh toku Vltavy byl v tomto smyslu více než výhodný. Řeka protéká, jak známo, územím celých Čech až do hlavního města, kdysi obchodního centra celé země.²⁰

Potenciál řeky je po celá staletí hojně využíván, a to s různými obdobími útlumu, stagnace i překotného rozvoje. První novodobou ránu zasadila voroplavbě první světová válka s tím, že po tomto válečném konfliktu se již zcela nevzpamatovala.²¹ Sice existovaly v tomto období pokusy o její obnovení v plném rozsahu, ale další světový válečný konflikt a zejména stavba přehradních nádrží vyústila nakonec v poválečném období k jejímu úplnému útlumu. Doba si v té době vymohla nové prostředky přepravy

¹⁶ *100 let kanoistiky v českých zemích*. Praha : Olympia, 2013. s. 5. ISBN 978-80-7376-354-1.

¹⁷ SCHEUFLER, V., ŠOLC, V. *Já jsem plavec od vody: historie jihočeské voroplavby*. České Budějovice : Jihočeské nakladatelství, 1986. s. 6.

¹⁸ SCHEUFLER, V., ŠOLC, V. *Já jsem plavec od vody: historie jihočeské voroplavby*. České Budějovice : Jihočeské nakladatelství, 1986. s. 6.

¹⁹ *Voroplavba na Vltavě* [online]. Český Krumlov : MCU, 2017 [cit. 2017-02-22]. Dostupné z WWW: <<http://www.visitvltava.cz/cz/voroplavba-na-vltave/45/>>.

²⁰ *Voroplavba na Vltavě* [online]. Český Krumlov : MCU, 2017 [cit. 2017-02-22]. Dostupné z WWW: <<http://www.visitvltava.cz/cz/voroplavba-na-vltave/45/>>.

²¹ *Voroplavba na Vltavě* [online]. Český Krumlov : MCU, 2017 [cit. 2017-02-22]. Dostupné z WWW: <<http://www.visitvltava.cz/cz/voroplavba-na-vltave/45/>>.

pomocí automobilů a železnice. Ve 20. a 21. století byla pak na mnoha místech obnovena, ale spíše již jako turistická atrakce.

První zprávy o ryze turistickém nebo sportovním využití plavidel na našem území jsou zachyceny až z 19. století, kdy se například v Praze konaly různé sportovní soutěže na Vltavě. Plavidlo slouží v tomto období poprvé také k rekreačním účelům, k vyjížděním na řece.²² V roce 1866 vzniká první kanoistický klub v Evropě. Znamý roudnický lékárník Ferdinand Zinke kupuje v roce 1875 od anglických obchodníků se závodními koňmi kánoi, první, která se prokazatelně dostává na naše území. Další kánoe se na naše území dostává v roce 1910, a to díky známému českému sportovci Josefu Rösslerovi-Ořovskému, který byl také zakladatelem Svazu kanoistů Království Českého, který je v pozdějším období známý jako Český svaz kanoistů.²³ Tradici vodní turistiky v kontextu se sportem a rekreací lze na našem území vysledovat do 30. let 20. století.²⁴

Po vzniku první republiky nastává masový rozvoj vodáckého sportu. Jsou zakládána první tábořiště určená pro vodáky, organizují se masové sportovní akce na vodě. Po změně společenského zřízení po roce 1948, kdy většině obyvatelstva není dáno privilegium vycestovat do zahraničí, přichází nová moderní vlna v rozvoji vodní turistiky, která úzce souvisela také s takzvanými trampy, jednotlivci i organizovanými skupinami, kteří měli ostatně vždy nejbliže k přírodě. V dobách normalizace dochází k masovému zakládání populárních vodáckých oddílů. Velkou ránu vodáckému sportu zasadilo nakonec budování tzv. vltavské kaskády, která vzniká ve druhé polovině 20. století na nejdělnější české řece. Znemožnila přímou plavbu po Vltavě a rozčlenila jí na několik částečně splavných úseků. Splouvání řek v tomto období představovalo alespoň dočasný únik od totalitní reality.

Po Sametové revoluci se otevírají státní hranice a po mnoha desetiletích existuje opět možnost vycestovat do zahraničí. Zdálo by se, že tuzemsko přestane být díky této skutečnosti pro domácího turistu atraktivní a dojde ke stagnaci vodáckého sportu. Ovšem v tento moment přichází v této oblasti novodobý boom. Dochází k masovému budování vodácké infrastruktury na splavných českých řekách, zejména na Vltavě. Zřizují se nové kempy a tábořiště, vznikají vodácké půjčovny a cestovní kanceláře,

²² *100 let kanoistiky v českých zemích*. Praha : Olympia, 2013. s. 5. ISBN 978-80-7376-354-1.

²³ *Krátká historie vodáctví v Čechách* [online]. 2017 [cit. 2017-02-22]. Dostupné z WWW: <<http://www.povoda.cz/clanky/1354326586/kratka-historie-vodactvi-v-cechach.html>>.

²⁴ BÍLÝ, M., KRAČMAR, B., NOVOTNÝ, P. *Kanoistika : technika jízdy, rafting, extrémní terény*. Praha : Grada Publishing, 2001. s. 13. ISBN 80-247-9050-5.

vylepšuje se vodácké vybavení. Tento trend, pokračující dodnes, je nicméně popsán v jedné z kapitol této práce.

2.5.2 Formy vodní turistiky

Vodní turistika může mít z různých úhlů pohledu několik forem:²⁵ Rozlišujeme podle:

- 1) délky
 - a) krátkodobá (např. víkend),
 - b) dlouhodobá (několikadenní pobyty na vodě),

- 2) věku
 - a) pro mládež,
 - b) pro dospělé,

- 3) sociálních skupin
 - a) pro organizované skupiny,
 - b) neformální skupiny,
 - c) rodiny,

- 4) místa
 - a) tuzemská,
 - b) zahraniční,

- 5) náročnosti
 - a) náborové,
 - b) nenáročné,
 - c) plánovitě stupňované akce,
 - d) zápočtové cesty, expedice,

- 6) poslání
 - a) základní formy,
 - b) výkonnostní formy.

²⁵ ŠPAČEK, O., MRZENA, V., VÍT, Z. *Jedeme na vodu*. Praha : Mladá fronta, 1990. s. 7. ISBN 80-204-0095-8.

Často se v oblasti vodní turistiky setkáváme dnes se dvěma pojmy a těmi jsou kanoistika a rafting. Tyto dvě aktivity rozlišujeme dnes zejména podle typu použitého plavidla. Kánoe jsou menší plavidla určená zpravidla pro 2 – 3 osoby a jsou vhodná pro mírně tekoucí řeky. Z tohoto použití ovšem nelze vyloučit ani rafty, které jsou na našich řekách také velmi oblíbené. Vhodné jsou i z důvodu relativní bezpečnosti a stability na řece. Ovšem raft chápeme dnes spíše plavidlo typické pro zahraniční divoce tekoucí řeky. Kajak je pak plavidlo určené pro jednu osobu.

Pro posledních několik let je příznačný také tzv. paddleboarding, vodní sport, při kterém jezdec na prkně podobném surfovému longboardu používá k pohybu vpřed dlouhého pádla. Své počátky má mezi domorodci na Velikonočních ostrovech. Jako sportovní činnost vzniká ovšem až v 60. letech na Havaji a postupem času si ho oblíbili řady turistů, celebrit i sportovců. V Česku je to zatím novinka, s půjčováním se začalo v roce 2010 na Lipně.²⁶

Kanoistika je dnes i vhodnou aktivitou pro zdravotně postižené. Jedná se o jeden z prostředků, který zmírňuje důsledky zdravotního postižení, usnadňuje vyrovnání se s danou situací, umožňuje chvilkovou „ztrátu“ handicapu a dává člověku volnost, zvláště při vodní turistice. Jinak se důvody, proč nabídnout kanoistiku zdravotně postiženým, neliší příliš od motivů, které vedou k zájmu o vodní sporty ostatní populaci. Jedná se především o:²⁷

- aktivní využití volného času,
- zábavu, legraci, adrenalinový sport – „fun“,
- rekreaci,
- tradiční putování na řece,
- poznávání a prožívání přírodního prostředí,
- případné možnosti změřit své síly v závodech (samozřejmě po dosažení určité technické úrovně).

²⁶ ŠMOLDASOVÁ, L. *Paddleboarding: objevte sport, který tvaruje postavu i pomáhá zhubnout* [online]. Praha : Mafra, 2013, 6.9.2013 [cit. 2017-02-17]. Dostupné z WWW: <http://ona.idnes.cz/paddleboard-a-hubnuti-0tm-/dieta.aspx?c=A130905_112643_dieta_pet>.

²⁷ ČICHOŇ, R., DOLEŽAL, T. *Kanoistika zdravotně postižených*. Praha : Karolinum, 2006. s. 9. ISBN 80-246-0996-7.

3 Fenomén splouvání jihočeských řek

Vodní turistiku na našem území, v hovorovém kontextu zvanou jako vodáctví, můžeme bezesporu popsat jako regionální fenomén. Lze dokonce říci, že v posledních letech, kdy již neexistují žádné zábrany v možnostech cestování, se domácí turista již zahraničí v mnoha případech dostatečně nasytil a obrací svou pozornost zpět k tuzemsku a regionálním specifikům. Na českých řekách ovšem dnes nepotkáme pouze domácího turistu, ale díky uvolnění společenských poměrů ve dvou posledních dekadách také mnoho návštěvníků zahraničních, kteří si právě tyto regionální zvláštnosti oblíbili.

Bez ohledu na státní příslušnost nabízí naše řeky dostatečné vyžití pro rodiny s dětmi, skupiny přátel i pracovní kolektivy. Zejména na Vltavě, která protéká turisticky atraktivními regiony, lze v posledních desetiletích zaslechnout nejen němčinu, angličtinu, francouzštinu, ale také celou řadu asijských jazyků, což odráží soudobou zálibu bez ohledu na původ turisty, což činí z vodáctví nadnárodní záležitost.

Vodstvo a existence mnoha vodácky atraktivních řek je pro jihočeský region velmi příznačné. Využití toků je různorodé, ale ne všechny jsou vhodné v oblasti vodní turistiky. Tato práce se proto bude zabývat pouze řekami, které tento potenciál nabízejí. Pozornost je soustředěna zejména na řeku Vltavu, která je předmětem této bakalářské práce, proto je ostatním řekám věnován pouze minimální zájem autora.

Jako hlavní splavné řeky v jihočeském regionu můžeme označit Lužnici, Otavu, Malši a Vltavu.

3.1 Lužnice

Lužnice je jednou z jihočeských řek, která pramení v Rakousku na úpatí Novohradských hor. Nedaleko od pramene vstupuje na české území, aby se po několika kilometrech znovu vrátila na území Rakouska.²⁸ Při pohledu do mapy lze zjistit, že protéká známým historickým městem Weitra a záhy tvoří hranici mezi dolnorakouským Gmündem a Českými Velenicemi. Za Gmündem se její tok opět dostává do Rakouska, ale po několika dalších kilometrech se natrvalo vrací na české území. Protéká Třeboňskou pánví, kde vodou zásobuje také největší český rybník Rožmberk, dále městy Veselí nad Lužnicí, Soběslav, Planá nad Lužnicí, Sezimovým Ústím, Tábořem a Bechyní. Nedaleko Vodní nádrže Kořensko se Lužnice vlévá do Vltavy.

²⁸ HÝŽA, M. *Vodácká putování s Lukášem Pollertem*. Praha : Česká televize, 2008. s. 81. ISBN 978-80-7404-015-3.

Z pohledu vodní turistiky je Lužnice méně vyhledávanou jihočeskou řekou. Výchozím bodem je zpravidla Suchdol nad Lužnicí, doporučenou cílovou stanicí bývá buď Veselí nad Lužnicí nebo Bechyně.²⁹ Řeka je pro vodáky sjízdná de facto od státních hranic, a to v délce téměř 150 km.³⁰

3.2 Otava

Otava je tok bez vlastního pramene, který vzniká na Šumavě u Čeňkovy pily, kde se stékají řeky Vydra a Křemelná. Celková délka toku činí téměř 113 km s tím, že koryto vede mimo jiné městy Sušice a Písek.³¹ Pod Hradem Zvíkov tvoří levostranný přítok Vltavy.

První úsek řeky z Čeňkovy pily do Rejštejna lze díky jeho relativní nebezpečnosti doporučit pouze zkušeným vodákům. Vzhledem k tomu, že řeka zde protéká Národním parkem Šumava, existují i zde stejně jako v případě Vltavy různá omezení. Vodácký výlet lze začít díky dostatku vody optimálně v Sušici a zakončen může být dokonce až za městem Písek s tím, že tato vodácká trasa může dle vodáckého průvodce dosahovat délky až 113 km.³²

3.3 Malše

Z mapy lze vysledovat, že Malše pramení ve spolkové zemi Horní Rakousko a nejprve tvoří státní hranici a u obce Dolní Dvořiště vstupuje na území České republiky. Jižně od Českých Budějovic je řeka zadržena Římovskou přehradou, která slouží jako zásobárna vody nejen pro krajské město, ale také pro značnou část regionu. V centru Českých Budějovic se Malše vlévá do Vltavy. Pro vodáky je splavný úsek dlouhý 67,5 km.³³

²⁹ HÝŽA, M. *Vodácká putování s Lukášem Pollertem*. Praha : Česká televize, 2008. s. 81. ISBN 978-80-7404-015-3.

³⁰ RAMAJZL, H. *DKV- Auslandsführer : Nordosteuropa. Band 7, Estland, Lettland, Litauen, Polen, Russland, Slowakei, Tschechien, Weißrussland*. Duisburg : DKV-Wirtschafts- und Verl.-GmbH, 2008. s. 294. ISBN 978-3-937743-14-1.

³¹ HÝŽA, M. *Vodácká putování s Lukášem Pollertem*. Praha : Česká televize, 2008. s. 123-124. ISBN 978-80-7404-015-3.

³² RAMAJZL, H. *DKV- Auslandsführer : Nordosteuropa. Band 7, Estland, Lettland, Litauen, Polen, Russland, Slowakei, Tschechien, Weißrussland*. Duisburg : DKV-Wirtschafts- und Verl.-GmbH, 2008. s. 286. ISBN 978-3-937743-14-1.

³³ RAMAJZL, H. *DKV- Auslandsführer : Nordosteuropa. Band 7, Estland, Lettland, Litauen, Polen, Russland, Slowakei, Tschechien, Weißrussland*. Duisburg : DKV-Wirtschafts- und Verl.-GmbH, 2008. s. 301. ISBN 978-3-937743-14-1.

3.4 Vltava

Řeka Vltava, německy Moldau, je nejznámější a nejdelší českou řekou. Od svého pramene v Národním parku Šumava až k ústí do Labe u Mělníka měří úctyhodných 430 km.³⁴ Světoznámá je i díky věhlasnému českému komponistovi Bedřichu Smetanovi, který její tok popsal pomocí not. Název Vltava se odvozuje od starogermánského označení wilt-ahwa, tedy něco ve smyslu „divoká, prudká voda“.³⁵ Se svými četnými přítoky dosahuje úctyhodného vodstva v rozsahu 28 tisíc km².³⁶

Tzv. Teplá Vltava pramení jako Černý potok v dnešním Národním parku Šumava. Oblast kolem pramene je dnes také turisticky vyhledávanou chráněnou krajinnou oblastí. Dále protéká Lenorou, pod Soumarským mostem a u Mrtvého luhu se stéká se Studenou Vltavou. Tok se dále nazývá již jen jako Vltava.³⁷ U obce Nová Pec pak začíná rozsáhlá Přehradní nádrž Lipno I, dokončená na sklonku 60. let minulého století, která je dnes zejména v německy mluvících oblastech ve volném překladu nazývaná také jako Vltavské jezero. Se svými téměř 50 km² se jedná o největší vodní plochu v České republice, která nabízí mnoho možností využití, od výroby energie a zpracování vody pro různé účely až po četné možnosti v oblasti cestovního ruchu. Jde o velmi živoucí region se širokým spektrem různorodých služeb a atraktivit pro turisty, které nabízejí početné subjekty cestovního ruchu. Hovoříme také o využití v oblasti vodních sportů, plní ale také funkci významné rekreační destinace a potenciál nabízí také v rámci sportovního rybolovu.

Voda z jezera je odváděna přes podzemní elektrárnu téměř 4 km dlouhým podzemním tunelem do nedaleké tzv. vyrovnávací nádrže Lipno II, která se nachází na okraji známého městečka Vyšší Brod. Koryto na povrchu mezi hrázi jezera Lipno I a Vyším Brodem, známé také jako Čertovy proudy, je díky tomu téměř bez vody, pouze s minimálním průtokem 2 m³ za sekundu. Pouze v případě různých závodů ve vodních sportech přehrada lidově řečeno „upouští“ více vody. V minulosti existovalo mnoho pokusů tento úsek splavnit, ale z technických důvodů, hlavně díky přítomnosti obrovských kamenů v korytě, nebyly tyto plány prosazeny. Díky návratu vody do původního koryta je městečko Vyšší Brod dnes také výchozím bodem pro vodácká putování. Zajímavostí také je, že před mnoha miliony let představovala Vltava jeden

³⁴ HÝŽA, M. *Vodácká putování s Lukášem Pollertem*. Praha : Česká televize, 2008. s. 31. ISBN 978-80-7404-015-3.

³⁵ HOLUB, Z. *Jména pomístní* [online]. Plzeň : Český rozhlas, 2004, 28.5.2004 [cit. 2017-02-23]. Dostupné z WWW: <http://www.rozhlas.cz/plzen/jazykovykoutek/_zprava/119043>.

³⁶ EKLOVÁ, J. *Vltava – vodácký průvodce*. Praha : Atlas, 1994. s. 2.

³⁷ HÝŽA, M. *Vodácká putování s Lukášem Pollertem*. Praha : Česká televize, 2008. s. 31. ISBN 978-80-7404-015-3.

z přítoků Dunaje.³⁸ Díky tektonickým vlivům v třetihorám ovšem změnila svůj směr k severu.

Na své cestě k severu dnes tato řeka protéká dalšími známými lokalitami, jako je Rožmberk nad Vltavou nebo Zátoň, a na svém 35. splavném kilometru klepe na brány Českého Krumlova. Tok záhy pokračuje přes České Budějovice, Hlubokou nad Vltavou nebo Týn nad Vltavou a přehrady tzv. vltavské kaskády ku Praze. Zhruba 40 km severně od hlavního města se Vltava vlévá do Labe.

³⁸ *Vltava, řeka z nejkrásnějších* [online]. Ústí nad Labem : Czech Press Group, 1998 [cit. 2017-02-23]. Dostupné z WWW: <http://www.czechpress.cz/index.php?option=com_content&view=article&id=2536:vltava-eka-z-nejkrasnjich-sp-79395973&catid=1567&Itemid=148>.

4 Vodácké trasy na Vltavě

4.1 Vodácká trasa Borová Lada - Lenora

Šumavská vodácká trasa dnes obecně nepatří k těm frekventovaným. Začít lze v obci Borová Lada a nejprve sjet úsek do Lenory. Omezení spočívá nejen v tom smyslu, že splouvání je povoleno od 15. března do 31. května mezi 8:00 a 18:00, ale také v přísných regulačních opatřeních, která diktuje Národní park Šumava. Sleduje se zde tzv. minimální stav vody, který je umístěný v nástupním místě v Borové Ladě a Horní Vltavici, vždy na pravých březích pod silničními mosty. Omezení národního parku zde i na dalších šumavských úsecích se týká především zákazu nalodování a vystupování mimo vyznačená místa s tím, že tato pravidla se často mění, respektive zpřísnují.³⁹

4.2 Vodácká trasa Lenora - Pěkná

K nejkrásnějším vodáckým úsekům u nás řadí vodácká veřejnost ten mezi Lenorou a Pěknou. Vodáci musí pamatovat na minimální hladinu řeky ve výchozím bodě, Lenoře, která musí činit nejméně 60 cm nebo 55 cm při plavbě od vzdálenějšího Soumarského mostu. Plavba je i zde možná pouze v omezeném časovém rámci, a to od 1. května do 31. října v době od 8:00 do 20:00. Vodáci, kteří nerespektují tato omezení, se vystavují vysokým pokutám. Trasa ze Soumarského mostu do Pěkné je dlouhá téměř 17 km.⁴⁰

Na trase Soumarský most - Pěkná, je zaveden přísný systém regulace, neboť trasy vedou přísně chráněnou první zónou Národního parku Šumava. Pro splouvání je směrodatná hodnota udávaná vodočtem u Soumarského mostu, která musí činit nejméně 50 cm.⁴¹ Systém spočívá především v nutnosti se předem ke splouvání objednat, a to prostřednictvím webových stránek Národního parku. Podmínky jsou vymezené návštěvním řádem. Po příjezdu do místa registrace v Soumarském mostě je nutné zaplatit nejprve registrační poplatek, pokud tak zájemce již neučinil předem. Záhy dostane pro splouvání vhodné plavidlo (kajak, kánoe) registrační známku, kterou je nutné umístit na předem určené místo na lodi. Vyplouvá se každou celou hodinu od

³⁹ HÝŽA, M. *Vodácká putování s Lukášem Pollertem*. Praha : Česká televize, 2008. s. 33. ISBN 978-80-7404-015-3.

⁴⁰ HÝŽA, M. *Vodácká putování s Lukášem Pollertem*. Praha : Česká televize, 2008. s. 33-35. ISBN 978-80-7404-015-3.

⁴¹ *Rezervace splouvání Vltavy* [online]. Vimperk : Národní park Šumava, 2017 [cit. 2017-02-24]. Dostupné z WWW: <<http://splouvanivltavy.npsumava.cz/#/rule/tab1>>.

8:00 do 16:00 s tím, že do určité doby od vyplutí je nutné se dopravit na jednotlivá odpočinková místa. Za určitých okolností je nutné mít s sebou i školeného průvodce národního parku.⁴² Úskalí spočívá i v tom, že byť se zájemce ke splutí předem objedná, ale v den realizace není stav vody optimální, není mu plavba umožněna. V roce 2015 sjelo Teplou Vltavu navzdory regulaci téměř 1500 lodí, v roce 2014 dokonce 2632 lodí.⁴³

4.3 Vodácká trasa Vyšší Brod - Český Krumlov

Pod hrází vyrovnávací nádrže Lipno II začíná jedna z nejdelších, nejoblíbenějších a nejfrekventovanějších vodáckých cest nejen v České republice, ale také rozhodně v celé Evropě. Základním předpokladem dobré sjízdnosti řeky je optimální stav vody, který zde zaručuje zmiňovaná vyrovnávací nádrž Lipno II, která po celý rok, dokonce i v době sucha, garantuje tzv. minimální průtok v hodnotě 6 kubických metrů za sekundu.⁴⁴ Turista přijíždějící za tímto fenoménem tedy nepotřebuje díky této skutečnosti dopředu mít informace o splavnosti řeky, jako v případě jiných méně frekventovaných vodáckých tras. Tato vodácká trasa je navíc vybavena rozsáhlou turistickou infrastrukturou, které bude věnována jedna z kapitol této práce. Fenomén této trasy je umocněn množstvím přírodních krás, ale také kulturně-historických pamětihodností. Úsek z Vyššího Brodu měří zhruba 33 km.⁴⁵ Trasa vede přírodní oblastí, známou také jako Vltavské údolí, přes Rožmberk nad Vltavou, kolem Zátone a Větrní až do Českého Krumlova. Ovšem s vodáckým výletem lze dnes díky zmíněné dokonalé vodácké infrastruktuře začít kdekoliv na této trase. Při absolvování celé této trasy je nutné zdolat celkem 11 jezů, z nichž 10 je sjízdných. Vodáci zde naleznou celkem 12 kempů a 17 občerstvení/restaurací.⁴⁶

4.4 Vodácká trasa Český Krumlov - Boršov nad Vltavou

V případě této trasy se jedná o úsek, který není tak frekventovaný jako předchozí. Výchozím bodem je město Český Krumlov, kde mnozí vodáci svá putování již zakončují. Předmětná trasa je dlouhá 35 km. Vodáci překonávají celkem 9 jezů,

⁴² *Rezervace splouvání Vltavy* [online]. Vimperk : Národní park Šumava, 2017 [cit. 2017-02-24]. Dostupné z WWW: <<http://splouvanivltavy.npsumava.cz/#/rule/tab1>>.

⁴³ *NP Šumava spustí rezervační systém pro splouvání Vltavy* [online]. Praha : Empresa Media, 2016, 1.4.2016 [cit. 2017-02-24]. Dostupné z WWW: <http://www.tyden.cz/rubriky/relax/zabava/np-sumava-spusti-rezervacni-system-pro-splouvani-vltavy_378111.html>.

⁴⁴ *Vltava* [online]. 2017 [cit. 2017-02-24]. Dostupné z WWW: <<http://www.nacihelne.cz/vltava/>>.

⁴⁵ *Vodácká navigace* [online]. 2017 [cit. 2017-02-24]. Dostupné z WWW: <<http://www.vodackanavigace.cz/vltava?uo=2975&ud=4301&partnerids=;31;>>>.

⁴⁶ *Vodácká navigace* [online]. 2017 [cit. 2017-02-24]. Dostupné z WWW: <<http://www.vodackanavigace.cz/vltava?uo=2975&ud=4301&partnerids=;31;>>>.

z nichž 8 je sjízdných a mohou využít služby 11 občerstvení/restaurací. Tok řeky zde hned za Českým Krumlovem začíná meandrovat, řeka protéká kolem Rájova do Zlaté Koruny, která je dnes známá někdejší cisterciáckým klášterem. Záhy se řeka vine kolem známé zříceniny Dívčí Kámen, městečka Křemže až do obce Boršov nad Vltavou.

Obrázek 1: Vodácká trasa Vyšší Brod – Boršov nad Vltavou⁴⁷

⁴⁷ Půjčovna lodí Maleček [online]. Český Krumlov : Půjčovna lodí Maleček, 2017 [cit. 2017-02-20]. Dostupné z WWW: <<http://www.malecek.cz/mapa/index.php?lang=cz/>>.

Jak je uvedeno výše, patří vodácká trasa Vyšší Brod – Boršov nad Vltavou dnes k nejdelším a nejfrekventovanějším vodáckým trasám v Evropě. V minulých letech se na Vltavu vydalo až čtvrt milionu vodáků během jedné sezony.⁴⁸ V hlavní vodácké sezoně zde projede v průměru 1 000 až 1 500 lodí denně, ale za obzvlášť pěkného počasí o víkendech, zejména kolem svátků 5. a 6. července, může denní frekvence překročit i 2 500 lodí.⁴⁹

⁴⁸ *Vltavu zaplnili vodáci. Při potížích jim pomůže i mobilní aplikace* [online]. Praha : Česká televize, 2016, 2.7.2016 [cit. 2017-03-16]. Dostupné z WWW: <<http://www.ceskatelevize.cz/ct24/1835500-vltava-je-plna-vodaku-pri-potizich-jim-pomuze-i-mobilni-aplikace>>.

⁴⁹ *Vltava* [online]. 2017 [cit. 2017-02-24]. Dostupné z WWW: <<http://www.nacihelne.cz/vltava/>>.

5 Činnost a spektrum služeb subjektů cestovního ruchu v oblasti vodní turistiky

Jak už bylo uvedeno výše, nabízí dnes řeka Vltava vodákům snad nejdokonalejší zázemí, které je minimálně v středoevropském kontextu naprosto unikátní. Pryč jsou doby, kdy si vodáci museli s sebou na vodu přivést de facto všechno. Nejen své lodě, ale zároveň i potřeby na vaření, dostatek potravin i nápojů atp. Dneska slovy zkušených pamětníků stačí si s sebou vzít pouze dostatek finanční hotovosti, to ostatní si lze jako produkt nebo službu obstarat na místě před samotnou plavbou.

5.1 Činnost vodáckých půjčoven

Počet půjčoven lodí na Vltavě není znám a je i těžko zjistitelný, jen ve Sdružení půjčoven lodí a kempů na Vltavě kooperuje celkem 12 půjčoven, které nabízí rozmanité a široké spektrum různých služeb, které bychom mohli rozdělit do dvou skupin, na základní služby a doplňkové služby.

1) Služby základní

- půjčování jedno- až několikamístných plavidel, zejména kanoí a raftů,
- půjčování záchranných vest, pádel, vaků, sudů,
- poskytování základní vodácké instruktáže,
- poskytování informací o plavbě, případně mapky trasy,
- přeprava lodí a osob na místo startu nebo z cíle plavby,
- přeprava bagáže.

2) Služby doplňkové

- půjčování paddleboardů,
- půjčování vodních duší,
- parkování vozidel,
- vodácký průvodce,
- sestavení programu, např. pro teambuildingové akce,
- slevové balíčky.

5.2 Činnost vodáckých kempů a tábořišť

Kempy a tábořiště kolem Vltavy nabízí dnes vodákům velmi důležité zázemí. Jednak jsou primárně určeny k přenocování, ale nabízí například také stravovací služby v mnoha podobách, na různé úrovni a s různou kvalitou. Jsou důležitým spojovníkem mezi jednotlivými trasami. Provozní doba většiny kempů začíná 1. května a končí 30. září. Mnohé z nich se dnes v rámci moderního trendu prezentují také vlastními webovými stránkami. Kempů kolem řeky je na předemětné trase několik. I zde použijeme členění na základní a doplňkové služby, a to podle jejich důležitosti.

1) Základní

- recepce,
- ubytování ve stanech, chatkách nebo v pokojích,
- ubytování ve vlastních karavanech a obytných automobilech,
- občerstvení a pohostinská zařízení,
- WC a sociální zařízení (sprchy, umývárny),
- parkování,
- vodácký obchod s potravinami.

2) Doplňkové

- ohniště,
- možnost vstupu se psem,
- pobočky půjčoven lodí,
- úschova lodí,
- dětská hřiště,
- nabíjení mobilních telefonů,
- prodej dřeva,
- prodej campingové výbavy,
- Wi-fi připojení k internetu,
- poštovní schránka,
- sportovní zázemí (hřiště na volejbal, stůl na stolní tenis, fotbal, pétanque, nohejbal),
- venkovní fitness,
- pračka,
- společenská místnost,
- telefonní budka,

- možnost platby bankovními kartami,
- možnost kulturního vyžití (disco, sportovní turnaje, zábavy, koncerty).

5.3 Kooperace subjektů vodní turistiky

Zástupci vodáckých společností, půjčovan a kempů, došli v posledních letech k závěru, že v mnoha případech je nutné zapomenout na konkurenční boj a začít kooperovat v rámci společného zájmu. Postupem času bylo založeno několik sdružení, která se stala v oblasti vltavské vodní turistiky určitou autoritou a pomohla v rámci své činnosti vyřešit mnoho problémů.

5.3.1 Sdružení pro Vltavu

Toto uskupení s oficiálním názvem Sdružení pro Vltavu, z. s., bylo založeno již v roce 1995.⁵⁰

Cíle sdružení:⁵¹

- přispět k uchování a zvelebování přirozených i generacemi předků vytvořených hodnot v oblasti Vltavy,
- navrhopvat ochranu a obnovu životního prostředí, kulturních a historických památek a podílet se na ní,
- pomáhat touto činností vytvořit harmonické vztahy mezi přírodou a obyvateli i návštěvníky krajiny,
- zachovat a zlepšit jedinečnost této evropské krajiny,
- vytvářet podmínky pro rozvoj turistiky, sportů v přírodě a dalších rekreačních aktivit v souladu se zachováním přírodních a kulturních hodnot v oblasti Vltavy.

⁵⁰ *Historie* [online]. Vyšší Brod : Sdružení pro Vltavu, 2015 [cit. 2017-02-25]. Dostupné z WWW: <<http://www.sdruzeniprovltavu.cz/historie.php>>.

⁵¹ *Cíle* [online]. Vyšší Brod : Sdružení pro Vltavu, 2015 [cit. 2017-02-25]. Dostupné z WWW: <<http://www.sdruzeniprovltavu.cz/o-sdruzeni/cile.php>>.

Sdružení pro Vltavu dosáhlo v rámci své činnosti zajímavých výsledků. Podařilo se mu iniciovat prohlášení jezu ve Vyšším Brodě za kulturní památku⁵², každoročně také organizuje čištění Vltavy⁵³ a v rámci programu „Vltava – Osa života“ se snaží o zlepšení situace na řece, a to jak z hlediska ochrany a obnovy přírodního prostředí, tak i z hledisek rekreačně sportovního a ekonomického využívání této historické kulturní krajiny.⁵⁴ Velmi podařeným projektem, který byl podpořen i státní dotací z Ministerstva pro místní rozvoj, je iniciativa „Čistá a bezpečná Vltava“. Byl realizován v roce 2012 a měl tři základní priority. Jednak šlo iniciátorům o zvýšení bezpečnosti a komfortu rekreačního splouvání Vltavy v daném úseku a také o zabezpečení a udržení čistoty řeky a jejího bezprostředního okolí i během roku. Součástí projektu bylo také zdokumentování počtu plavidel a lidí plujících po Vltavě.⁵⁵

Obrázek 2: Čištění Vltavy 2015⁵⁶

⁵² Jez ve Vyšším Brodě [online]. Vyšší Brod : Sdružení pro Vltavu, 2015 [cit. 2017-02-25]. Dostupné z WWW: <<http://www.sdruzeniprovltavu.cz/aktivity/jez/index.php>>.

⁵³ Čištění Vltavy [online]. Vyšší Brod : Sdružení pro Vltavu, 2015 [cit. 2017-02-25]. Dostupné z WWW: <<http://www.sdruzeniprovltavu.cz/aktivity/cisteni/index.php>>.

⁵⁴ Vltava – Osa života [online]. Vyšší Brod : Sdružení pro Vltavu, 2015 [cit. 2017-02-25]. Dostupné z WWW: <<http://www.sdruzeniprovltavu.cz/aktivity/osa/index.php>>.

⁵⁵ Čistá a bezpečná Vltava [online]. Vyšší Brod : Sdružení pro Vltavu, 2015 [cit. 2017-02-25]. Dostupné z WWW: <<http://www.sdruzeniprovltavu.cz/aktivity/cista-vltava/index.php>>.

⁵⁶ Čistá a bezpečná Vltava [online]. Vyšší Brod : Sdružení pro Vltavu, 2015 [cit. 2017-02-25]. Dostupné z WWW: <<http://www.sdruzeniprovltavu.cz/aktivity/cisteni/2015/foto.php>>.

Obrázek 3: Černá skládka na břehu řeky u Větřní před úklidem⁵⁷

5.3.2 Spolek Vltava – Půjčovny lodí a kempy na Vltavě

V tomto případě se jedná o občanské sdružení. Členy sdružení spojuje zájem o organizované i soukromé splouvání řeky Vltavy, na ochraně přírody a krajiny kolem řeky Vltavy a na ochraně a rozvíjení kulturních, folklórních a historických památek Povltavského regionu. Za cíl si klade zejména:⁵⁸

- aktivně se podílet na rozvoji organizované i neorganizované vodní turistiky na řece Vltavě,
- podílet se na ochraně životního prostředí v jihočeském Povltavském regionu,
- účastnit se v řízeních, ve kterých se bude rozhodovat o využití krajiny Povltavského regionu,
- spolupracovat s dotčenými městy a obcemi na smysluplném rozvoji turistického ruchu v regionu,
- vyhledávat, aktivizovat a podporovat v regionu síly k naplňování tohoto cíle.

⁵⁷ *Čistá a bezpečná Vltava* [online]. Vyšší Brod : Sdružení pro Vltavu, 2015 [cit. 2017-02-25]. Dostupné z WWW: <<http://www.sdruzeniprovltavu.cz/aktivity/cista-vltava/2014/index.php>>.

⁵⁸ *Informace o sdružení* [online]. Český Krumlov : Půjčovny lodí a kempy na Vltavě, 2017 [cit. 2017-02-25]. Dostupné z WWW: <<http://www.spolekvltava.cz/>>.

Členy tohoto občanského sdružení je celkem 20 subjektů, z toho 12 půjčoven, 7 kempů a tábořišť a 1 občerstvení. Spolek Vltava taktéž v roce 2012 participoval společně se Spolkem Vltava na projektu „Čistá a bezpečná Vltava“ s tím, že se oběma subjektům podařilo společnými silami dosáhnout mimo výše uvedených i následujících zlepšení:⁵⁹

- zřízení informačních map a traumabodů,
- instalace popelnic na odpady,
- zřízení kilometrážních tabulí,
- vybudování bezpečných nástupů na řeku,
- provedení monitoringu skládek,
- navigace pro chytré telefony.

Obrázek 4: Dokončený vstup do řeky ve Větrní⁶⁰

⁵⁹ Projekt „Čistá a bezpečná Vltava“ [online]. Český Krumlov : Půjčovny lodí a kempy na Vltavě, 2012 [cit. 2017-02-25]. Dostupné z WWW: <<http://www.spolekvltava.cz/cinnosti-sdruzeni/>>.

⁶⁰ Čistá a bezpečná Vltava [online]. Vyšší Brod : Sdružení pro Vltavu, 2014 [cit. 2017-02-25]. Dostupné z WWW: <<http://www.sdruzeniprovltavu.cz/aktivity/cista-vltava/2014/index.php>>.

Obrázek 5: Nástupní místo ve Vyšším Brodě pod klášterem⁶¹

Obrázek 6: Jednotný typ označení místa pro všechny půjčovny⁶²

⁶¹ Čistá a bezpečná Vltava [online]. Vyšší Brod : Sdružení pro Vltavu, 2012 [cit. 2017-02-25]. Dostupné z WWW: <<http://www.sdruzeniprovltavu.cz/aktivity/cista-vltava/2012/index.php>>.

⁶² Čistá a bezpečná Vltava [online]. Vyšší Brod : Sdružení pro Vltavu, 2015 [cit. 2017-02-25]. Dostupné z WWW: <<http://www.sdruzeniprovltavu.cz/aktivity/cista-vltava/2014/index.php>>.

Obrázek 7: Velké označení „trauma bodu“ v terénu⁶³

Obrázek 8: Malá tabulka označující „trauma bod“⁶⁴

TÍSŇOVÁ VOLÁNÍ - EMERGENCY CALL		
	155	V 501
	150	
POLICIE	158	
SOS	112	
		GPS LOC 48°37'25"N, 14°18'24"E
		www.pujcovnylodiakempynavltave.cz www.sdruzeniprovtavu.cz ; www.mmr.cz

⁶³ Čistá a bezpečná Vltava [online]. Vyšší Brod : Sdružení pro Vltavu, 2014 [cit. 2017-02-25]. Dostupné z WWW: <<http://www.sdruzeniprovtavu.cz/aktivity/cista-vltava/2014/index.php>>.

⁶⁴ Čistá a bezpečná Vltava [online]. Vyšší Brod : Sdružení pro Vltavu, 2014 [cit. 2017-02-25]. Dostupné z WWW: <<http://www.sdruzeniprovtavu.cz/aktivity/cista-vltava/2014/index.php>>.

Obrázek 9: Informace na informačních tabulích⁶⁵

Kdyby se „něco stalo“ ...

Vybraná dobře přístupná místa v blízkosti řeky byla po dohodě se Zdravotnickou záchrannou službou Jihočeského kraje definována jako tzv. trauma body. Tyto body mají přesně určené GPS souřadnice, v případě potřeby zdravotnického nebo jiného záchranného zásahu volejte o pomoc (nejlépe) z těchto vyznačených míst. Složkám záchranného systému tak usnadníte orientaci a urychlíte jejich příjezd.

Správný postup tísňového volání:

1. Vytočte číslo 155.
2. Sdělte, co se přesně stalo.
3. Sdělte číslo trauma bodu – místo, kde se nacházíte.
4. Sdělte počet zraněných osob, jejich pohlaví, věk a v jakém jsou stavu.
5. Sdělte své jméno a telefonní číslo.

Trauma body jsou vyznačeny z řeky viditelnou bílou tabulí 80 x 50 cm s modrým nápisem.

In Case of Emergency...

Some easily accessible spots along the river's course have been designated as EMERGENCY ACCESS POINTS. In case of a medical or other emergency, make your way to the nearest emergency access point (if possible) and give its number to the operator when making the distress phone call. This will shorten the response time of emergency services.

Emergency call procedure:

1. Dial 155.
2. Specify the kind of emergency.
3. Give the EMERGENCY ACCESS POINT number.
4. Report the number of injured persons, their gender, age and condition.
5. Provide your name and contact phone number.

The *EMERGENCY ACCESS POINTS* are signposted by white signs with blue letters (80 x 50 cm) visible from the river.

www.sdruzeniprovtavu.cz
www.pujcovnylodiakempynavltave.cz
www.mmr.cz

⁶⁵ Čistá a bezpečná Vltava [online]. Vyšší Brod : Sdružení pro Vltavu, 2014 [cit. 2017-02-25]. Dostupné z WWW: <<http://www.sdruzeniprovtavu.cz/aktivity/cista-vltava/2014/index.php>>.

6 Analýza současných problémů na řece Vltavě z pohledu vodní turistiky

V oblasti vodní turistiky na řece Vltavě dnes existuje několik problematických oblastí, které s sebou často přinesl porevoluční proces komercializace. Subjekty vodní turistiky jsou díky tomu stavěny před nová úskalí a řeší, často v rámci kooperace, mnohé problémy.

6.1 Problematika konzumace alkoholu před a během jízdy a vodních barů

S konzumním stylem života naší společnosti souvisí požívání alkoholu, který odjakživa v určitém smyslu ke splouvání řek patří. Pracovníci půjčoven, často pamětníci, se shodují, že při splouvání řek se alkohol konzumuje od prvopočátků vodácké turistiky. Ovšem v dobách minulých nebyla jeho konzumace tak velká jako dnes. Podle průzkumu zadaného fórem Pijte s rozumem považuje alkohol za součást vodácké výbavy až 87 procent vodáků a mnozí ho během výletů konzumují. Více než polovina mužů přiznává, že alkohol pijí v kempu i na lodi, informovala Ioni Gabriela Semová z agentury Ogilvy Public Relations. Ženy jsou prý v tomto ohledu svědomitější, 47 procent z nich popíjí alkohol až v kempu. Nejčastější tekutinou, kterou se vodáci posilňují, je pivo (59 procent) a lihoviny (52 procent).⁶⁶

Problém spočívá v posuzování statusu vodáka a samotný kontrolní mechanismus. Jestliže bude vodák posuzován jako osoba řídící dopravní prostředek, měla by se na něj vztahovat stejná pravidla jako na účastníky silničního provozu, tedy nulová tolerance alkoholu. Sám předseda českého Svazu vodáků Jeroným Táborský neví o žádném zákonu nebo vyhláše, která by konzumaci alkoholu vodákům zakazovala jinak než běžným uživatelům, kteří ohrožují okolí, byť sám s jeho konzumací během splouvání nesouhlasí.⁶⁷

Státní plavební správa, která má v kompetenci dohled nad řekami a postihy za prohřešky na nich, však mluví o možnosti postihů za alkohol jinak. Podle jejího názoru například kanoe, raft či pramice jsou také plavidla a nezáleží na tom, jestli motorová,

⁶⁶ BAJEROVÁ, M. *Vodáci pozor! Za alkohol hrozí až stotisícová pokuta* [online]. Praha : Empresa Media, 2013, 12.7.2013 [cit. 2017-03-16]. Dostupné z WWW: <http://www.tyden.cz/rubriky/relax/cestovani/vodaci-pozor-za-alkohol-hrozi-az-stotiscova-pokuta_276338.html?showTab=nejtenejsi-3>.

⁶⁷ BAJEROVÁ, M. *Vodáci pozor! Za alkohol hrozí až stotisícová pokuta* [online]. Praha : Empresa Media, 2013, 12.7.2013 [cit. 2017-03-16]. Dostupné z WWW: <http://www.tyden.cz/rubriky/relax/cestovani/vodaci-pozor-za-alkohol-hrozi-az-stotiscova-pokuta_276338.html?showTab=nejtenejsi-3>.

nebo ne. Platí pro ně řád plavební bezpečnosti. Je-li vodák pod vlivem alkoholu, nejde problém řešit v blokovém řízení, kde by se pokuta pohybovala v řádu pěti tisíc korun, ale v řízení přestupkovém. Tam hrozí pokuta až sto tisíc korun nebo zákaz činnosti po dobu dvou let.⁶⁸

Subjekty vodní turistiky na Vltavě v posledních letech řeší i problém s konzumací alkoholu úzce související, a to tzv. vodní bary. Jedná se o pevně ukotvená plavidla v korytě řeky, která jsou uzpůsobená k přípravě míchaných nápojů. Kolemjedoucí vodák se u nich může zastavit, nechat si namíchat drink a záhy pokračuje dále. Problém tkví v tom, že takováto zařízení otevřeně podporují konzumaci alkoholu mezi vodáky. Provozovatelé půjčoven a kempů na Vltavě s tím otevřeně nesouhlasí, ale nemají vlastní mechanismy, jak této situaci zabránit. Na vodní bary ovšem dnes neexistuje jakýkoliv regulační nástroj. Jejich provozování může být v rozporu s tržními řády měst, ale při kontrole by si dotyčný úředník musel vzít plavidlo, aby mohl kontrolu oprávnění provozování činnosti vůbec provést. Jejich provozovatelé spíše využívají mezery v legislativě.

Obrázek 10: Vodní bar na Vltavě⁶⁹

⁶⁸ BAJEROVÁ, M. *Vodáci pozor! Za alkohol hrozí až stotisícová pokuta* [online]. Praha : Empresa Media, 2013, 12.7.2013 [cit. 2017-03-16]. Dostupné z WWW: <http://www.tyden.cz/rubriky/relax/cestovani/vodaci-pozor-za-alkohol-hrozi-az-stotiscova-pokuta_276338.html?showTab=nejtenejsi-3>.

⁶⁹ *Čistá a bezpečná Vltava* [online]. Vyšší Brod : Sdružení pro Vltavu, 2014 [cit. 2017-02-25]. Dostupné z WWW: <<http://www.sdruzeniprovltavu.cz/aktivity/cista-vltava/2014/index.php>>.

Shromazďování zdrojů pro bakalářskou práci také přineslo další zajímavé zjištění. Díky neukázněnému, hrubému a leckdy vulgárnímu chování mnoha vodáků, často posilněných alkoholem, existuje i povltavský kemp, kde vodáci vítání nejsou. Jedná se o Camping Paradijs v Rájově nedaleko Českého Krumlova, kde provozovatelé v minulosti získali s vodáky velmi negativní zkušenost, a proto jim je dnes vstup do kempu zcela zakázán.

6.2 Problematika znečišťování Vltavy

S problematikou konzumace alkoholu také souvisí problematika znečišťování koryta řeky a jejího bezprostředního okolí. Organizace sdružující subjekty vodní turistiky na Vltavě, kempy a půjčovny, proto každoročně realizují organizovaný úklid odpadků v bezprostřední blízkosti řeky, neboť jsou si vědomy, že tento problém způsobují jejich klienti. Jedná se o úsek od Lipna až do Boršova, tedy hlavní splavný úsek v délce 70 km. V minulých letech bylo posbíráno dokonce neuvěřitelných 800 pytlů odpadu, zejména plastových kelímků, bot, svršků a dalších věcí, které vodáci ze svých lodí ztratili.⁷⁰

Vzhledem ke skutečnosti, že převážnou část odpadu tvoří plastové kelímky od piva a míchaných nápojů, vytvořila se v loňském roce soukromá iniciativa Jedu vodu, která si mimo jiné kladla za cíl eliminovat množství tohoto odpadu. Systém fungoval tak, že si vodák u jednoho z kooperujících stánků s občerstvením zakoupil plastový kelímek v hodnotě 50 korun, který s ním záhy „putoval“ po celou dobu sjíždění řeky. U posledního stánku s občerstvením bylo možné kelímek odevzdat s tím, že jeho majitel dostal nazpět zmiňovanou částku. Organizátory a mnoha dalšími subjekty byla akce hodnocena pozitivně s tím, že se podařilo eliminovat množství odpadu z řeky a jejího okolí a zároveň se podařilo z výtěžku zřídit několik mobilních toalet do bezprostředního okolí řeky a financovat další akce, jako byla přítomnost záchranáře na jezu v Herbertově, který v případě potřeby poskytoval vodákům první pomoc.⁷¹

Provozovatelé půjčoven se ovšem shodují, že tato kelímková kampaň nebyla zcela efektivní a požadovaný výsledek nepřinesla. Ukázalo se to při pravidelném podzimním úklidu řeky, kdy se mezi odpadky nacházely nejen klasické kelímky, ale i ty

⁷⁰ *Proběhl velký úklid Vltavy* [online]. Nadační fond Veolia, 2011, 9.9.2011 [cit. 2017-03-16]. Dostupné z WWW: <<http://www.nfveolia.cz/archiv-clanku/probeh-velky-uklid-vltavy/>>.

⁷¹ POKORNÁ, L. *Vratné kelímky šetří Vltavu a mohou i zachraňovat životy* [online]. Praha : Borgis, 2016, 7.11.2016 [cit. 2017-03-16]. Dostupné z WWW: <<https://www.novinky.cz/vase-zpravy/jihocesky-kraj/cesky-krumlov/3112-40999-vratne-kelimky-setri-vltavu-a-mohou-i-zachranovat-zivoty.html>>.

zálohované, byť toto iniciátoři kelímkové kampaně negují.⁷² Mnoho vodáků také řešilo problém s tím, že u posledního stánku, kde chtěli kelímek vrátit a dostat zaplacenou částku, byli s různými výmluvami odmítnuti. Provozovatelé vodáckých půjčoven se shodují, že primární myšlenka špatná není, ale realizace úspěšná nebyla, spíše ji považují za dobře promyšlenou marketingovou akci skupiny soukromých osob, která využila kelímků k uskutečnění svého podnikatelského záměru. Řece tato kampaň ovšem podle provozovatelů půjčoven nic nepřinesla.

Obrázek 11: Vratný kelímek⁷³

6.3 Problematika regulace na horním toku

Šumavská část Vltavy patřila vždy k vodácky velmi vyhledávaným úsekům. Řeka protéká unikátní první zónou Národního parku Šumava s jedinečnou faunou a florou, a proto zde již několik let platí přísná regulační opatření. Ta spočívají v tom, že zájemci o splouvání se musí dopředu registrovat na stránkách národního parku na

⁷² POKORNÁ, L. *Vratné kelímky šetří Vltavu a mohou i zachraňovat životy* [online]. Praha : Borgis, 2016, 7.11.2016 [cit. 2017-03-16]. Dostupné z WWW: <<https://www.novinky.cz/vase-zpravy/jihocesky-kraj/cesky-krumlov/3112-40999-vratne-kelimky-setri-vltavu-a-mohou-i-zachranovat-zivoty.html>>.

⁷³ Vlastní zdroj.

konkrétní termín. Jestliže ovšem v den plánovaného splouvání není optimální stav vody, který je stanoven na minimum 50 cm, plavba není vodákům umožněna.⁷⁴

Majitelé většiny oslovených půjčoven však díky této regulaci své služby na horním toku nenabízí. Kritizují skutečnost, že byt' je vodák dopředu registrován a zaplatí registrační poplatek, nemusí mu v den realizace být splouvání umožněno. Tato vodácká trasa je vyhledávána především skalními příznivci vodáckého sportu. Díky lokalitě je zde z pochopitelných důvodů absence jakékoliv infrastruktury s tím, že například vystoupit z břehu lze také pouze na vyhraněných místech.

Na druhou stranu jsou opatření vnímána i pozitivně. Zatímco úsek od Vyššího Brodu do Boršova lze označit za vyloženě konzumní a komercializovaný, je horní úsek na Šumavě připomínkou nekonzumního přístupu ke splouvání našich řek, připomínající prvopočátky vodáctví bez jakéhokoliv vybavení pro vodáky. Skalní vodák, který se často navrácí k původním myšlenkám vodáctví, se umí chovat zodpovědně a ohleduplně a vnímat obrovskou hodnotu přírodního bohatství. Mnozí zde tedy dnes při hodnocení prospěchu regulačních opatření přistupují k této problematice z pohledu turistického a ochrannářského s tím, že i toto by se mělo při žádosti o splouvání horního toku zohledňovat. Příkladem by mohly být organizované školní skupiny, u kterých by se při žádosti o splutí bralo v potaz zejména výchovné hledisko a možnost uvidět zde civilizaci téměř nedotčenou krajinu s mnoha hodnotami, které považujeme v našich zeměpisných šířkách za výjimečné.

6.4 Problematika nebezpečných jezů a bezpečnosti na řece

S problematikou konzumace alkoholu úzce souvisí otázka bezpečnosti vodáků na řece. Ta jednak souvisí s nebezpečnými jezy a také s určitým nezodpovědným chováním vodáků.

Vzhledem k množství domácích i zahraničních vodáků na řece Vltavě je nutné počítat s tím, že mezi klienty se objevují zkušení i nezkušení vodáci. Obecně lze říci, že čeští vodáci mají vzhledem k historickému vývoji většinou zkušenosti se sjížděním řek, problém nastává zejména u vodáků zahraničních, u kterých je potřeba provést důkladnou vstupní instruktáž před nástupem do plavidla. Ta probíhá v režii recepcí vodáckých půjčoven a jejich zaměstnanců. Ta musí zákonitě proběhnout v jazyce, kterému klient rozumí. V tom vidí provozovatelé půjčoven mnohdy problém, neboť

⁷⁴ *Pro splouvání Teplé Vltavy zůstávají stejná pravidla jako loni* [online]. Praha : Borgis, 2015, 17.2.2015 [cit. 2017-03-16]. Dostupné z WWW: <<https://www.novinky.cz/cestovani/361912-pro-splouvani-teple-vltavy-zustavaji-stejna-pravidla-jako-loni.html>>.

mnozí z nich na první pohled instruktáži porozumí, ale na řece se záhy ukáže, že se nevědomě chovají nezodpovědně a instruktáž a informace o trase dostatečně nepochopili. Mnozí provozovatelé jako příklad uvádí Asiaty.

V roce 2016 se v Českém Krumlově objevil případ skupiny asijských turistů, kteří navzdory informacím sjeli jez u tzv. Mrázkova mlýna mimo tradiční propust', tj. přes korunu jezu a málem zde utonuli.⁷⁵ Další případy se staly i během hlavní sezony.⁷⁶ Sdružení půjčoven v tento moment flexibilně zareagovalo tím, že záhy najalo společného sezonního zaměstnance, studenta, zkušeného vodáka, který byl během hlavní sezony téměř celý den přítomen u zmíněného jezu a instruoval kolemjedoucí vodáky, kudy je nutné se přes jez dostat. Navíc bylo v dostatečné vzdálenosti před korunu jezu nataženo lano s cedulí „stop“, které mělo upozornit vodáky, aby se drželi vlevo a jez sjeli propustí.⁷⁷

Mnozí z vodáků podceňují zdánlivou bezpečnost řeky, a to například při zvýšení průtoku po deštivém období, kdy se i přes doporučení mnozí vydávají na vodu, často posilnění alkoholem. Takové počínání však může být nebezpečné, zejména pro nezkušené posádky plavidel. Přitom nelze v tento moment nikomu oficiálně zakázat vzít loď a řeku sjet, toto lze učinit pouze v případě, že je vyhlášen jistý povodňový stupeň. Jestliže tomu tak není, neexistuje mechanismus, jak vodákům v takovém jednání zabránit. Přitom si Vltava v minulosti díky této nezodpovědnosti vzala mnoho lidských životů.⁷⁸

6.5 Problematika přetíženosti řeky

Statistiky hovoří jasně. Na hlavní vodáckou trasu z Vyššího Brodu do Boršova nad Vltavou se v roce 2015 vydal neuvěřitelný čtvrt milion vodáků.⁷⁹ Nejvytíženější období přichází zpravidla na začátku letních prázdnin, okolo státních svátků, což v rámci vedeného rozhovoru mimo jiné potvrzuje i Mgr. Janota ze společnosti Vltava

⁷⁵ KYSELOVÁ, Z. *Cizince před utopením zachránili odvážlivci na břehu a kolemjedoucí vodáci* [online]. Vltava Labe Media, 2016, 8.6.2016 [cit. 2017-03-16]. Dostupné z WWW: <http://ceskokrumlovsky.denik.cz/nehody/ck_zachrana_tonouci.html>.

⁷⁶ KYSELOVÁ, Z. *Další turisté z ciziny se topili na jezu u Mrázkova mlýna* [online]. Vltava Labe Media, 2016, 20.7.2016 [cit. 2017-03-16]. Dostupné z WWW: <<http://www.denik.cz/jihocesky-kraj/dalsi-turiste-z-ciziny-se-topili-na-jezu-u-mrazkova-mlyna-20160719.html>>.

⁷⁷ HELLEBRANT, O. *U nebezpečného jezu v Krumlově přibyla další výstraha pro turisty* [online]. Vltava Labe Media, 2016, 14.7.2016 [cit. 2017-03-16]. Dostupné z WWW: <http://ceskokrumlovsky.denik.cz/zpravy_region/ck_jez_snura.html>.

⁷⁸ VOTRUBA, V. *Mnozí vodáci nejsou dostatečně připraveni* [online]. Vltava Labe Media, 2010, 16.6.2010 [cit. 2017-03-16]. Dostupné z WWW: <http://ceskokrumlovsky.denik.cz/zpravy_region/mnozi-vodaci-nejsou-dostatecne-pripraveni20100616.html>.

⁷⁹ *Vltavu zaplnili vodáci. Při potížích jim pomůže i mobilní aplikace* [online]. Praha : Česká televize, 2016, 2.7.2016 [cit. 2017-03-16]. Dostupné z WWW: <<http://www.ceskatelevize.cz/ct24/1835500-vltava-je-plna-vodaku-pri-potizich-jim-pomuze-i-mobilni-aplikace>>.

Sport Service se sídlem v Českém Krumlově. Z něj dále vyplynulo, že dnes dochází spíše ke stagnaci přílivu turistů. Podle jeho slov již není možné půjčovat více lodí, proto se zaměřuje nejen on, ale i mnoho dalších půjčoven, spíše na zkvalitňování služeb, než na zvýšení kvantity lidí. Kapacity nelze navyšovat i z čistě prozaického důvodu – záměr by narážel například na nedostatečnou kapacitu kempů a restauračních zařízení na vltavských březích a úroveň služeb by se díky tomu snižovala. Podle Mgr. Janoty má tato situace i určitou samočisticí funkci v tom smyslu, že mnohý vodák, který přijede jeden rok v intenzivním období, kdy je řeka velmi vytížená, přijede v následujícím roce častěji v období klidnějším. Díky této situaci se počet vodáků může rozložit do celé sezony.

Na druhou stranu si provozovatelé půjčoven dnes neumí představit, že by na trase Vyšší Brod – Boršov měla být zaveden stejný systém regulace počtu osob a lodí ve formě registrace, jako je na horním toku. Mgr. Maleček, majitel firmy Sport Service Český Krumlov, s.r.o., myšlenku považuje spíše za odvážnou. I Mgr. Šťovíček, předseda Sdružení půjčoven lodí a kempů na Vltavě, je k této myšlence skeptický. Oba pohledy na věc vyplývají z vedeného rozhovoru s oběma půjčovateli.

Omezení by mohlo spočívat ne v regulaci počtu osob, ale regulaci počtu půjčovaných lodí. To by záhy vedlo k prosazení tohoto záměru a možnosti řece odlehčit od vodáků. Ovšem k prosazení této myšlenky by muselo dojít ke konsenzu mezi půjčovnami a ten je těžko představitelný, neboť všichni provozovatelé jsou si vědomi, že svou podnikatelskou činnost mohou vzhledem k jejímu sezonnímu charakteru provozovat pouze omezenou část roku. Pro mnohé z nich se jedná také o jediný zdroj zisku. Regulaci počtu lodí by bylo možné prosadit i na základě zvyšování cen zapůjčení.

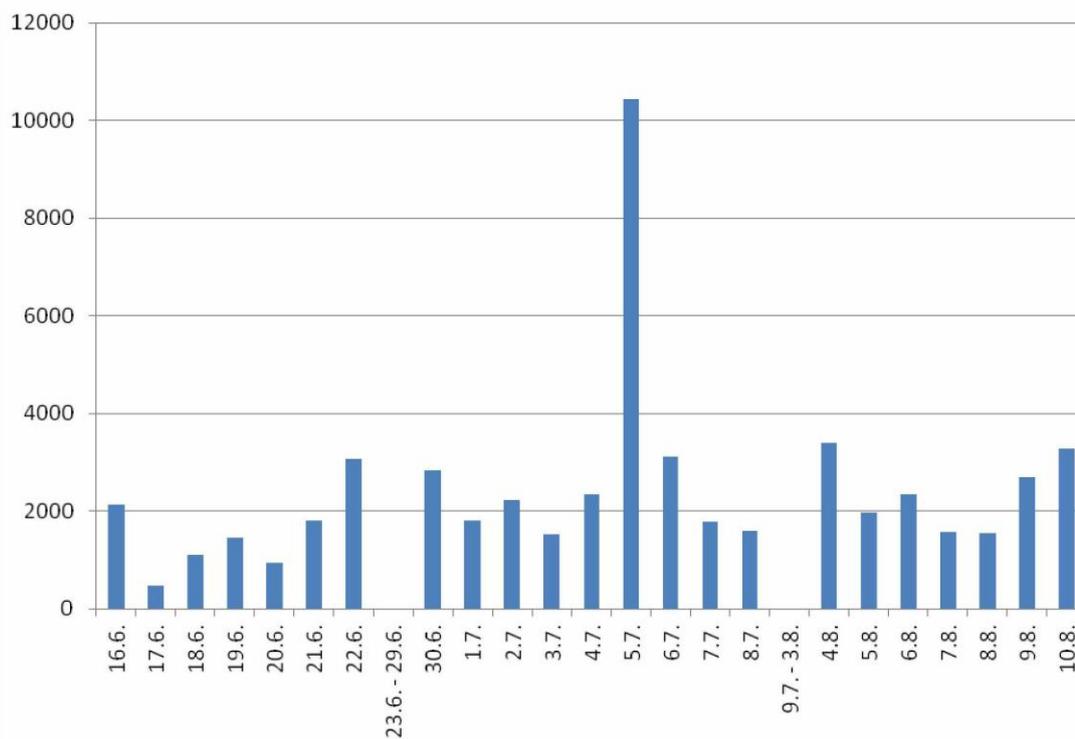
Sdružení pro Vltavu zrealizovalo v několika etapách a ročních odstupech sčítání osob a průzkum zatížení řeky. Naposledy v roce 2012 v rámci projektu Čistá a bezpečná Vltava, realizovaného za podpory Ministerstva pro místní rozvoj. Ve třech letních týdnech byla počítána plavidla a osoby na dvou kontrolních místech (profilech řeky). Průzkum probíhal v měsících červnu, červenci a srpnu 2012.⁸⁰

⁸⁰ *Průzkum zatížení Vltavy 2012* [online]. Vyšší Brod : Sdružení pro Vltavu, 2012 [cit. 2017-02-25]. Dostupné z WWW: <<http://www.sdruzeniprovltavu.cz/aktivity/osa/pruzkum2012/index.php>>.

Tabulka 1: Denní průjezdy osob⁸¹

16. 6.	17. 6.	18. 6.	19. 6.	20. 6.	21. 6.	22. 6.			Celkem
2135	464	1099	1458	947	1809	3066			10978
30. 6.	1. 7.	2. 7.	3. 7.	4. 7.	5. 7.	6. 7.	7. 7.	8. 7.	Celkem
2847	1800	2221	1532	2346	10440	3107	1783	1595	24293
4. 8.	5. 8.	6. 8.	7. 8.	8. 8.	9. 8.	10. 8.			Celkem
3388	1961	2342	1581	1561	2705	3291			16829

Graf 1: Denní průjezdy osob - Vyšší Brod⁸²

⁸¹ *Denní průjezdy* [online]. Vyšší Brod : Sdružení pro Vltavu, 2012 [cit. 2017-02-25]. Dostupné z WWW: <<http://www.sdruzeniprovltavu.cz/aktivity/osa/pruzkum2012/denni-prujezdy.php>>.

⁸² *Denní průjezdy* [online]. Vyšší Brod : Sdružení pro Vltavu, 2012 [cit. 2017-02-25]. Dostupné z WWW: <<http://www.sdruzeniprovltavu.cz/aktivity/osa/pruzkum2012/denni-prujezdy.php>>.

7 Pohled majitelů vodáckých půjčoven na vývoj a současný stav vodní turistiky

Během zpracování bakalářské práce bylo jako důležitý zdroj pro zkoumání a analýzu provedeno několik rozhovorů se zástupci vodáckých půjčoven. Majitelé vodáckých půjčoven se obecně shodují zejména v tom, že po listopadu 1989 se život na řece i díky soukromému podnikání zkomercializoval. Po revoluci se začíná pozornost mnoha soukromých osob věnovat budování dosud ne zcela existující vodácké infrastruktury, a proto dochází k masovému budování vodáckých kempů a zakládání vodáckých půjčoven. Snahy se ukázaly jako úspěšné, a to i díky výše popsané skutečnosti, že Vltava zaručuje i v době sucha minimální průtok vody, což je vlastně jeden z hlavních důvodů, proč je tento vodácký region vyhledáván.

7.1 Rozhovor s Mgr. Petrem Janotou⁸³

Podle Mgr. Petra Janoty, majitele půjčovny Vltava Sport Service, je dnes Vltava saturovaná ve smyslu, že se na řece pohybuje maximum lidí. Podle jeho názoru dochází v posledních letech ke stagnaci, počet lidí se nezvyšuje, spíše se půjčovny kempy snaží zlepšovat své služby. Jedná se o podnikání, které přináší obživu mnoha subjektům, nejen půjčovnám, ale i obcím u Vltavy, restauracím, pekárnám, poskytovatelům ubytovacích a stravovacích služeb. Ve své činnosti již ovšem nevidí možnost dalších inovací. Pochvaluje si činnost obou organizací sdružujících subjekty na Vltavě. Snaží se podle něho zachovat trvale udržitelný rozvoj, aby se prostředí dále nekomercializovalo, aby řeka zůstala bezpečná a čistá, aby měli vodní turisté důvod se vracet, aby se z vodní turistiky nestala „Matějská pout“⁸⁴. Mgr. Janota považuje vodáctví také za vhodnou teambuildingovou činnost. Sám se svými kolegy vnímá vodáctví jako sportovní aktivitu, v rámci které organizují různé formy výletů na vodě, závody, vodní hry.

Jako ohrožení své činnosti vnímá především počasí. Řeka není díky zaručenému minimálnímu průtoku ohrožena suchem. Extrém přichází v době srážkového období, kdy dochází k úbytku vodáků a tím klesají tržby. Přesto vidí největší výhodu řeky Vltavy právě v nastaveném minimálním průtoku, který například v „suchých“ letech, kdy nebyly ostatní řeky sjízdné, přilákal na řeku mnoho vodáků. Kladně hodnotí jazykovou vybavenost pracovníků vodáckých společností, všichni se při komunikaci

⁸³ Rozhovor s Mgr. Petrem Janotou, majitelem půjčovny Vltava Sport Service, ze dne 17. ledna 2017.

s klienty domluví anglicky a německy, mnozí i rusky a jinými jazyky. Při přijímání pracovníků je jejich jazyková znalost zohledňována.

Na dotaz, zda existuje diferenciace mezi domácím a zahraničním klientem, zmiňuje, že český turista jezdí zpravidla na více dní. Jednodenní výlet je typický pro rodiny s dětmi a zahraničního turistu, který tuto atraktivitu objeví zpravidla až při návštěvě města. I domácí turista čerpá buď naprosto běžné základní služby, ale i zde Mgr. Janota vnímá posun ve smyslu, že český turista začíná být náročnější, chce čerpat komplexnější služby a například mnozí při svém vodáckém putování nevyužívají možnost noclehu v kempech, ale vyžadují ubytování v hotelech. Mimo základních služeb vodácké půjčovny zajišťuje Vltava Sport Service také prohlídky města i zámku Český Krumlov, nebo pěší a cyklistické výlety.

Z hlediska časové preference existují podle Mgr. Janoty tzv. skalní vodáci, kteří přijíždí zpravidla na začátku vodácké sezony, v květnu, aby se vyhnuli vysoké frekvenci splouvání v době letních prázdnin, kdy přijíždí klienti, kteří jsou v regionu na dovolené. Pro měsíc červen jsou pak typické školní výlety. Pro skalní vodáky se ovšem organizují také další akce, například „Plavba únorového vítězství“ nebo plavby kolem vánočních svátků.

Mgr. Janota zmiňuje, že mezi půjčovnami na Vltavě dnes existuje doslova „obrovská“ konkurence, která „nás ale vybízí ke zlepšování služeb“. Prokazuje se, že zlepšování služeb bez nutnosti navyšování cen, je správná cesta. Mnoho půjčoven prý muselo ukončit svou činnost, neboť neoptimalizovaly služby, neinvestovaly do obnovy materiálu a inovací. V této souvislosti také uvádí, že dnes není jednoduché získat spolehlivého a kvalitního sezonního zaměstnance.

7.2 Rozhovor s Mgr. Josefem Malečkem⁸⁴

Mgr. Josef Maleček, majitel známé českokrumlovské vodácké půjčovny a zkušený vodák, byl průkopníkem v oblasti vodní turistiky v českokrumlovském regionu. Svou podnikatelskou činnost v tomto oboru zahajuje vystudovaný učitel tělesné výchovy krátce po pádu železné opony v roce 1992 s tím, že v Českém Krumlově byl prvním a na horním toku Vltavy pak třetím provozovatelem a během 25 let vybudoval spolehlivou vodáckou půjčovnu, která v letošním roce oslavuje výročí založení. Již během studií jezdil na kajaku. Protože ho práce ve školství neuspokojovala, využil nových možností a zahájil po roce 1989 podnikatelskou činnost v oblasti vodní turistiky.

⁸⁴ Rozhovor s Mgr. Josefem Malečkem, majitelem stejnojmenné půjčovny, ze dne 23. ledna 2017.

Mgr. Maleček zprvu komparuje stav vodní turistiky v jejích počátcích s dnešním stavem. Zmiňuje, že v 70. a 80. letech neexistovala na Vltavě téměř žádná infrastruktura. Vzpomíná si na kempy bez obchodů, leckdy bez toalet, vodáci si sami vařili a vše si museli s sebou na vodu přivést. Půjčovny neexistovaly s tím, že lodě si vodáci mezi sebou půjčovali anebo měli své vlastní. Základní orientaci na vodě poskytovaly za minulého režimu populární vodácké oddíly. Jezdili lidé, kteří měli vztah k přírodě, sportu nebo vodě. Dneska jezdí na vodu každý, i bez tohoto někdejšího spojení, a to díky rozsáhlé infrastruktuře, takže dnes stačí si s sebou vzít dostatek hotovosti, zbytek lze jako službu čerpat na místě. Na počátku svého podnikání řešil především nedostatek klientely, neboť vodáci byli do té doby zvyklí mít vlastní plavidla a nepočítali s tím, že by si je mohli někde vypůjčit.

Podle názoru pana Mgr. Malečka jezdí dnes na vodu kromě domácích turistů zejména klienti z Rakouska, SRN a Maďaři a v posledních letech vnímá nárůst také „exotické“ klientely z východní Asie, např. Japonska, Číny, Jižní Koreje a Tchaj-wanu. I tito klienti si totiž více než dříve uvědomí, že nesjet si řeku při návštěvě Českého Krumlova znamená nezkusit všechno. V této klientele také vidí potenciál do budoucna. Přibývá dnes také klientů ze Saudské Arábie, Indie nebo Blízkého východu.

Obecně ale vnímá do budoucna také určitá rizika. Hlučnost, nedisciplinované chování některých vodáků, nepořádek, požívání alkoholu – to všechno jsou věci, které by v příštích letech mohly ostatní slušné vodáky odradit jet na vodu. Uvědomuje si nutnost trvale udržitelného rozvoje. I jeho půjčovna je členem uskupení Půjčoven a kempů na Vltavě a sám si jeho činnost a úspěchy pochvaluje. Kooperaci mezi subjekty vodní turistiky hodnotí velmi pozitivně. Dokázal by si ale představit větší spolupráci subjektů například v oblasti každoročního čištění řeky, do kterého se nezapojují všechny.

Připomíná, že leckdy jsou vodáci pohybujících se v letní sezoně v ulicích Českého Krumlova vnímání místními obyvateli spíše negativně, neboť si neuvědomují jejich hospodářský přínos městu. Před několika lety probíhaly v korytě Vltavy stavební práce na úpravě jednoho z jezů, což vzhledem k informační kampani v médiích nakonec některé stále vodáky odradilo na vodu přijet. Tristní úbytek vodáků nakonec zaregistrovaly nejen místní subjekty v oblasti vodní turistiky, ale i místní restauratěři, prodejci suvenýrů a ostatní subjekty cestovního ruchu. Význam a přínos vodáckých turistů by tudíž nepodceňoval.

Pozitivně hodnotí jazykovou vybavenost pracovníků, kteří přichází napříč národnostmi s vodáky do styku. Jedná se o sezonní personál najímaný na pár měsíců

v roce, který je tvořený zejména studenty. Tady si Mgr. Maleček stěžuje zejména na neochotu studentů pracovat. Tento problém se podle jeho názoru ovšem vyskytuje napříč všemi obory na pracovním trhu. Ve vodácké špičce, jak se nazývá hlavní část sezony, potřebuje firma pana Malečka 10 – 12 lidí, a to na různých pozicích – od řidičů, recepčních po pomocný personál a tzv. voraře.

Zajímavě Mgr. Maleček diferencuje skupiny klientů. První skupina jsou klienti, kteří „sednou a jedou“, čili nepotřebují žádnou instruktáž a okamžitě odjíždí. Druhá skupina je právě ta méně zkušená, a to napříč národnostmi. Problematický je „vodák“ z Asie. Mgr. Maleček je toho názoru, že většina asijských klientů je přesvědčena, že Český Krumlov je zábavní park, jako příklad uvádí Legoland. Pohyb lodí je zde umožněn díky pevně fixovanému mechanismu pod vodou a díky tomu je plavidlo vedeno na vodě. Asiáté často nepochopí, že musí vyvinout vlastní úsilí proto, aby se mohli dostat z bodu A do bodu B. Tyto případy nezkušených asijských posádek v minulých letech často končily pod jezy, které tito klienti často sjížděli přes jejich koruny, namísto klasického proplutí propustí. Jednalo se i o případy, které mohly skončit tragicky. Proto se domnívá, že je potřeba této skupině klientů věnovat více pozornosti a provádět podrobnější vstupní instruktáž. „Dříve jsem tento případ vyprávěl jako vtip, ale dneska je to bohužel realita“, doplňuje Mgr. Maleček.

Uvádí však i další specifika. Klienty lze dělit podle pohlaví nebo rodinného statusu, často jezdí rodiny s dětmi, dorostenci, mladé i starší páry, i geronti, kteří mají často problém se z lodí a na loď dostat. Z oblasti Jižní Koreje jezdí z 90 procent dvojice děvčat. Jezdí ale také firmy za účelem teambuildingu. Každým je vodáctví ovšem vnímáno jinak, jedni holdují od začátku alkoholu, druzí pobyt na vodě chápou jako vzdělávací. Česká klientela obecně tvoří 60 % z klientely celkové.

Firma pana Malečka zajišťuje pro své klienty široké spektrum služeb. Kromě půjčování lodí nabízí také zapůjčení pádel, vest, vodních pytlů, ale také dopravu na místo startu a zpět, zajišťuje transport k ubytovacímu zařízení, nabízí také vodáckého průvodce, který po celou dobu garantuje bezpečnost jízdy a správný průběh trasy. Na začátku plavby pracovníci poskytují klientům informace o sjížděné trase, upozorňují na problematiska místa, rozdávají klientům mapku sjížděného úseku. Klientům je při problémech neustále k dispozici centrální mobilní linka, kam se kdykoliv může obrátit s případným problémem na vodě. Byť to není hlavní náplň činnosti firmy pana Malečka, je možné klientům také zajistit stravovací a ubytovací služby.

Balíčky služeb pro klienty nepřipravují. V minulosti se jim taková nabídka neosvědčila. Důvodem byla skutečnost, že požadavky klientů jsou tak různorodé, že by

zaměstnanec firmy nebyl schopen „ušít“ balíček na míru. Ovšem na přání klienta je zde možnost sestavit program, a to za předpokladu, že zákazník sdělí svou přesnou představu a zároveň existují zdroje k jejímu naplnění. Vodácká infrastruktura není dnes podle Mgr. Malečka na vrcholu, neboť lze vždy něco vylepšovat. Existuje dnes trend budovat menší vodácké kempy, ale úskalí spočívá v tom, že kapacita prostoru kolem Vltavy je téměř vyčerpána.

Mgr. Maleček také hodnotí pravidla splouvání na horním toku Vltavy, tedy v šumavské části Vltavy, kde jeho společnost ovšem lodě nenabízí. Zmiňuje, že díky skutečnosti, že musí být zajištěn určitý minimální průtok, je půjčování lodí v této oblasti poměrně nejisté. Ale na druhou stranu má podle jeho názoru svou „hlavu a patu“. Srovnává tuto situaci s národními parky ve Spojených státech amerických, kam lze v mnoha případech vstoupit pouze s průvodcem.

Obecnou výhodu řeky Vltavy vidí v tom, že od Lipna II je zajištěn minimální průtok. To je velká výhoda, neboť jiné řeky mohou vyschnout, zatímco zde najde vodák vždy řečiště s vodou. Vltava má také nejdokonalejší infrastrukturu, což ale podle Mgr. Malečka souvisí s množstvím lidí, kteří sem každoročně zavítají. Zmiňuje také, že většina klientů jeho společnosti se vydává dnes na jednodenní výlety – může to být zápujčka na jednu hodinu nebo celý den. Ty tvoří zhruba 90 % všech klientů. Zbýlých 10 % jsou vícedenní plavby, především na 2 – 3 dny. Zápujčka na více dnů nebo týden je dnes již sporadická.

Konkurence na Vltavě mezi půjčovnami je podle názoru Mgr. Malečka velká. Odhaduje, že zde dnes působí 25 – 30 vodáckých půjčoven. Existují však i mnohé, které se pohybují v jisté „šedé zóně“, svou činnost provozují nelegálně, bez patřičných dokladů a povolení. Kladně hodnotí spolupráci mezi půjčovnami. Jeho společnost je členem Spolku půjčoven a kempů na Vltavě (pozn. aut. – činnost je zmíněna výše). Zmiňuje úspěšně realizované projekty Spolku a zároveň si pochvaluje spolupráci s Povodím Vltavy, správcem toku, která spočívá například ve včasném přenosu informací půjčovnám a od půjčoven dále ke klientům. Jedná se o informace například v době úprav v korytě Vltavy.

Firma pana Malečka se v roce 2017 bude prezentovat zejména tím, že firma slaví 25 let od svého vzniku, toho si Mgr. Maleček považuje a vnímá jako svou vizitku. Využívá ale také další formy prezentace – web, polepy aut, prostřednictvím ubytovatelů a pracovníků cestovního ruchu, infomateriálů. Takovou prezentaci hodnotí jako dostačující.

Firma pana Malečka dnes v Českém Krumlově nabízí také naprosto jedinečnou a unikátní turistickou atraktivitu – jízdu na vorech, tzv. voroplavbu. Navazuje na starou tradici. V roce 1992, kdy začal půjčovat lodě, za ním přicházelo hodně klientů, kteří si chtěli prohlédnout město z řeky, ale nebyli ochotní přistoupit na tradiční sportovní způsob – pádlovat, namočit se. Proto přišel na myšlenku komfortního plavidla, na kterém by se člověk mohl zabývat jen vnímáním města. V průběhu roku 2003 začal zařizovat různá povolení a v roce 2004 byl na Vltavu spuštěn první vor. O rok později bylo vyrobeno další plavidlo. Dnes se již jedná o neodmyslitelnou českokrumlovskou atraktivitu, díky které se turista může po Vltavě dostat z lokality zvané Myší díra v jižní části města až k pivovaru Eggenberg, který se nachází v severní části města. Plavba trvá přibližně jednu hodinu a jeden vor pojme až 12 osob. Klienti si na vor mohou objednat profesionálního průvodce, který posádku během plavby informuje o historii města a jeho památkách, a to v mnoha světových jazycích, nebo přejímají samotní „voraři“ tuto úlohu, tedy ti, kteří se odpichují dřevěnými bidly a uvádějí tak vor do pohybu. Mgr. Maleček zmiňuje také, že na vorech v minulosti vypravili několik svateb.

Obrázek 12: Voroplavba v Českém Krumlově⁸⁵

⁸⁵ Video z plavby na vorech [online]. Český Krumlov : Půjčovna lodí Maleček, 2017 [cit. 2017-02-20]. Dostupné z WWW: <<http://www.vorymalecek.cz/cz/fotky-vory-cesky-krumlov-15/>>.

Obrázek 13: Voroplavba v Českém Krumlově⁸⁶

7.3 Rozhovor s Mgr. Radkem Šťovíčkem⁸⁷

Ke zkušeným vodákům patří také Mgr. Radek Šťovíček, v současné době předseda Sdružení půjčoven lodí a kempů na Vltavě a majitel českokrumlovské společnosti VOROPLAVBA.CZ. Vzpomíná si nejprve na počátky vodní turistiky a připomíná dva významné průkopníky vodní turistiky na našem území – Jiřího Stanislava Guth-Jarkovského, propagátora mnoha sportů a společenské etikety, a Josefa Rösslera-Ořovského, který stál u zrodu vodních sportů i veslování. Mgr. Šťovíček sám prožil dobu normalizace, dobu významného rozvoje vodní turistiky, a s úsměvem vzpomíná, jak se lodě posílaly vlakem na místo startu a stávalo se, že loď do cíle nakonec ani nedorazila. Sám na vodě začínal jako student a později, již v roli pedagoga, své zkušenosti předával dále. Řeka Vltava zprvu tak atraktivní nebyla. Byla v minulosti považována za špinavou řeku, zejména díky existující papírně ve Větrní, a despektu doby k životnímu prostředí, proto byla často opomíjena. Mgr. Šťovíček zmiňuje boom, který nastal po listopadu 1989, kdy řeka nastavila vlídnou tvář soukromému podnikání. Lidé hledali nové způsoby obživy, uvolnila se atmosféra, došlo k otevření krajiny, reliéfů, míst, kam se za minulého režimu nesmělo, a to byl i případ Vltavy. Dochází

⁸⁶ Video z plavby na vorech [online]. Český Krumlov : Půjčovna lodí Maleček, 2017 [cit. 2017-02-20]. Dostupné z WWW: <<http://www.vorymalecek.cz/cz/fotky-vory-cesky-krumlov-15/>>.

⁸⁷ Rozhovor s Mgr. Radkem Šťovíčkem, předsedou Sdružení půjčoven lodí a kempů na Vltavě, ze dne 26. ledna 2017.

k velkému rozvoji infrastruktury, ale také vodáckého vybavení a zakládání vodáckých půjčoven.

Z dnešního pohledu je pro Vltavu podle Mgr. Šťovíčka naprosto zásadní zajištění minimálního průtoku 6 kubických metrů. Když byly v minulosti tzv. suché roky a koryta ostatních vodácky atraktivních řek byla vyschlá, respektive nevhodná ke sjíždění, profitovala z této situace právě řeka Vltava, neboť zde se tento problém nevyskytoval. Takže řeku vyhledávali i vodáci, kteří by sem za normálních okolností nedorazili. Vltava má výhodu, že je pro splutí vhodná po celý rok a s tím souvisí dnes také vybudované zázemí pro vodáky na jejích březích. Dneska je podle názoru Mgr. Šťovíčka sjíždění řeky pro mnoho lidí určitou formou levné dovolené. Na řeku přichází často ti, kteří zkrátka nemají finanční prostředky na drahou dovolenou. Zmiňuje ovšem také, že vývoj vodní turistiky se ubírá dlouhodobě konzumním směrem, a to i díky skutečnosti, že vodáctví dnes již nesouvisí tolik s vodou a vztahem člověka k přírodě, ale zejména je vnímáno v souvislosti s prožitkem na břehu. Ten se přenesl právě z koryta na břeh. Naráží zde na problematiku konzumace alkoholu.

Vodní turistika je podle Mgr. Šťovíčka dnes významným turistickým faktorem, a to vzhledem k množství vodácky aktivních osob na Vltavě. Realizované statistiky vykazují i několik tisíc vodáků denně. Potenciál vidí dnes v zahraniční klientele, zejména asijské. Lze každý rok pozorovat nárůst Asiatů na Vltavě, kterým vodácké půjčovny vychází vstříc, a to především v možnosti krátkodobého zapůjčení plavidla, například na 1 hodinu pro potřeby krátké projížďky městem. Zvýšení zájmu lze dnes vysledovat ale také od východoevropských zemí, přijíždí například mnoho Maďarů, kteří do jisté míry nahrazují bohatší národy, například Němce, kteří již často ztratili svou kupní sílu, kterou disponovali v prvopočátcích. Zájem o splouvání řeky mají ale v posledních letech také klienti z Itálie, Španělska, Izraele nebo Indie, národy, které se v minulosti na řece objevovaly pouze sporadicky. Lze ovšem také vysledovat obecně nárůst poptávky firem po tembuildingových akcích, které pro účastníky představují jistou formu zážitku. S tím souvisí také jazyková vybavenost pracovníků, kteří s vodáky přichází do styku, která je podle Mgr. Šťovíčka na dobré úrovni. Setkává se ale dnes opakovaně spíše s problémem na druhé straně, kde mnozí klienti přijíždí do regionu a nejsou schopni hovořit žádným světovým jazykem, například z Asiaté. Zaměstnanci recepcí půjčoven hovoří často anglicky a německy, mnozí i jinými světovými jazyky. Jazyková znalost pracovníků kempů je horší, má jisté mezery.

Klienty lze podle Mgr. Šťovíčka rozdělit do mnoha skupin podle mnoha hledisek. Uvádí, že vícedenní výlety na Vltavě jsou dnes doménou Čechů, zatímco

jednodenní dominují u cizinců, kteří díky této skutečnosti často nevyužívají služby vodáckých kempů a občerstvení, proto se na jazykovou vybavenost jejich pracovníků neklade takový důraz. Mgr. Šťovíček komparuje domácího turistu se zahraničním. Ten domácí totiž se splouváním řeky má ve většině případů již nějakou zkušenost, což je dáno i tím, že geograficky má k vodě blíže, vodácký sport zde má jistou tradici, existují vodácké kurzy a na mnoha školách fungují vodácké oddíly. Domácí turista přijíždí zpravidla opakovaně.

Zahraníční turista přijíždí na českou řeku zpravidla bez zkušeností a zažívá tak místní specifikum, kterému se na místě přizpůsobuje. Zpravidla se na rozdíl od domácího turistu nevrací zpět do stejné destinace, nesbírá informace před její návštěvou a rozhoduje se až na místě v momentě vizuálního objevení tohoto místního specifika. Vylučuje hypotézu, že by byl zahraniční turista náročnější ve smyslu čerpání služeb než turista domácí. Obě skupiny čerpají stejné služby, pouze jestliže má klient napříč národnostmi zájem o nadstandardní služby, vzniká nutnost vynaložit více prostředků.

Mgr. Šťovíček uvádí široké spektrum různorodých služeb, které jsou dnes klientům v oblasti vodní turistiky nabízeny. Kromě samotného zapůjčení různých druhů plavidel půjčovny také zajišťují stravovací a ubytovací služby, v mnoha kempech existují dnes již také dokovací stanice pro nabíjení mobilních telefonů, ale i celá řada dalších služeb, které v minulosti neexistovaly, jako teplá voda nebo splachovací toalety. Zde vidí ve všech ohledech velké zlepšení a zkvalitnění služeb.

Mgr. Šťovíček provozuje v Českém Krumlově již několik let také zmiňovanou voroplavbu stejně jako konkurenční firma Mgr. Malečka – i zde se jedná o okružní plavby na replikách historických vorů. Také v tomto případě existuje nutnost prezentace firmy zejména pomocí webových stránek na internetu, ale také ve formě letáků, které jsou zaměřené zejména na klienty, kteří do destinace přijíždí na jeden den. Existuje zde i spolupráce se stravovacími a ubytovacími zařízeními, informačním centrem a místními průvodci. Pochvaluje si spolupráci s ostatními podnikatelskými subjekty v oblasti vodní turistiky, které si ovšem také vzájemně konkurují. Řada subjektů podle Mgr. Šťovíčka pochopila, že spolupráce je důležitá a nutná a s nadšením konstatuje, že na Vltavě díky této kooperaci došlo v posledních letech k mnoha úspěšným projektům – zmiňuje čištění řeky, realizaci vodáckých map a vytvoření kilometráže, mobilní aplikace atp.

7.4 Komparace názorů a postojů půjčovatelů

Z vedených rozhovorů s reprezentanty jednotlivých subjektů vodní turistiky vyplynulo mnoho zajímavých poznatků a informací, které jsou v této podobě

prezentovány snad úplně poprvé. Jedná se o nenahraditelné zdroje, které dnes nelze najít v žádné publikaci, ba ani odborné práci. Mezi reprezentanty jednotlivých subjektů neexistují dnes zásadní rozpory při pohledu na problematiku vodácké turistiky, obecně mezi nimi panuje shoda ve všech řešených aspektech.

Mgr. Janota, Mgr. Maleček a Mgr. Šťovíček se jednoznačně shodují, že vodáctví prošlo překotným vývojem a dnes je bezpochyby na mnohem vyšší úrovni, než v jeho prvopočátcích. Vnímají jeho nezastupitelnou roli a oceňují ho jako významný faktor cestovního ruchu v jihočeském regionu. Je podle jejich společného názoru nesporné, že po pádu železné opony se život na řece zkomercionalizoval a ubírá se konzumním směrem. Původní duch a myšlenky tohoto specifického odvětví cestovního ruchu se již dávno vytratily. Všichni jsou přesvědčeni, že v porevolučním období došlo k velkému zlepšení vodácké infrastruktury, optimalizaci služeb a produktového portfolia. Nespornou a největší výhodou má vltavská vodácká trasa podle výsledků vedených rozhovorů v tom, že je po celý rok zajištěn minimální průtok vody, díky čemuž není tato vodácká trasa ohrožena suchem.

Půjčovatelé se shodují, že potenciál dnes vidí zejména v klientele přicházející z blízkého i dálného Východu, zejména Asiatů, kteří přijíždí do regionu na jednodenní výlety. Všichni vnímají, že řeka je v intenzivních obdobích přetížená, ale možnosti regulace jsou omezené. Z rozhovorů bylo zjištěno, že půjčovatelé nezávisle na sobě řeší každoročně nedostatek sezonního personálu. Odůvodňují to obecným trendem ve společnosti, kdy mladí lidé, brigádníci, studenti, kteří jsou najímání na tento typ práce, nechtějí jednoduše řečeno pracovat, přestože leckdy dostávají mzdu, na kterou v běžném životě nedosáhne ani dospělý člověk. Shoda panuje dnes i v rušivých a negativních elementech, vyskytujících se v oblasti vodní turistiky, jako je především konzumace alkoholu a komercionalizace prostředí. Všichni si nezávisle na sobě slibují mnohé od vznikajících plánů rozvoje vodácké turistiky na řece Vltavě, jako je příprava povltavské cyklostezky. Participují na nových projektech a pochvalují si kooperaci mezi jednotlivými půjčovnami a kempy, bez které by se podle jejich názorů mnohé projekty a myšlenky nikdy neprosadily.

8 Možnosti dalšího směřování vltavské vodní turistiky v budoucích letech

Vodní turistika prodělala v uplynulých dekádách skutečně překotný rozvoj. Pryč je doba, ve které se vodáci potýkali s nedostatečným zázemím. Lidé pohybující se dnes v oblasti vodní turistiky se shodují, že se jedná o fenomén, který významně ovlivňuje cestovní ruch v jihočeském regionu, a tato skupina turistů by neměla být podceňována a měla by jí být nastavována vlídná tvář. Pro region mají vodáci nedocenitelný přínos a jejich úbytek lze v krizových obdobích pocítit. Mnozí si dnes pokládají otázku, jakým směrem by se vývoj vodní turistiky mohl ubírat. Dnes již existuje mnoho vizí a projektů, z nichž některé se již realizují anebo jsou alespoň ve fázi plánování. Jedná se o přípravu povltavské cyklostezky, obecnou optimalizaci vodáckých tras či splavnění Vltavy z Boršova nad Vltavou do Českých Budějovic anebo známých Čertových proudů nedaleko Vyššího Brodu.

8.1 Vznik povltavské cyklostezky

Místní samosprávy daly před časem zelenou novému společnému projektu, který počítá s realizací povltavské cyklostezky, díky které by bylo v budoucnu dostat se podél Vltavy z Lipna nad Vltavou přes Český Krumlov až třeba do Českých Budějovic. Počítá se také s návazností budoucí cyklostezky na další trasy směřující například zpět k Lipenské přehradě, respektive do regionu Boleticka.⁸⁸

Zamýšlená trasa by měla měřit celkem 50 kilometrů a financována by podle plánů měla být municipalitami. Vše závisí na množství peněz uvolněných z rozpočtů měst a obcí a také na rychlosti, s jakou budou vykupovány pozemky na její realizaci. Projekt by mohl začít vznikat již v roce 2017, minimálně dílčími úseky.⁸⁹

Tento nápad přivítali také majitelé vodáckých půjčoven, neboť v budoucnu by bylo možné kombinovat v této formě vodní turistiku s cykloturistikou. Trasa by totiž měla vést kolem Vltavy, proto by zde vznikl prostor pro realizaci vodáckých balíčků, kdy by bylo možné si část regionu projet na lodi a část na kole. Přínos by spočíval i v možnosti kooperace soukromého sektoru se státním i ve vzniku nových pracovních a

⁸⁸ HOUSKA, J. *Ožívá vize cyklostezky kolem Vltavy* [online]. Vltava Labe Media, 2016, 14.1.2016 [cit. 2017-03-17]. Dostupné z WWW: <http://ceskokrumlovsky.denik.cz/zpravy_region/oziva-vize-cyklostezky-kolem-vltavy.html>.

⁸⁹ MLISOVÁ, L. *Cyklostezka spojí podél řeky Lipno a Zlatou Korunu. Má mít 50 kilometrů* [online]. Praha : Mafra, 2016, 19.1.2016 [cit. 2017-03-17]. Dostupné z WWW: <http://budejovice.idnes.cz/cyklostezka-spoji-podel-reky-lipno-d6i-/budejovice-zpravy.aspx?c=A160116_2218958_budejovice-zpravy_mrl>.

podnikatelských příležitostí. Cyklostezka by ale záhy byla vhodná například i na in-line bruslení, podobně jako tomu je dnes na březích Lipenské přehrady.

Některé vodácké půjčovny ovšem již dnes tento typ služeb nabízí. Firma Vltava Sport Service z Českého Krumlova poskytuje svým klientům možnost balíčku, v rámci kterého je klientovi zapůjčena v Českém Krumlově loď, kterou se dostane do Zlaté Koruny, kde jí vrátí, a záhy se sám vrací do výchozího místa na kole. Problém ovšem spočívá v tom, že je zde nutné překonat obtížný terén, proto není tato kombinace vhodná pro méně zdatné cyklisty. Nově vybudovaná cyklostezka by tento problém vyřešila.

8.2 Optimalizace vodáckých tras

Možnost dalšího pozitivního rozvoje vltavské vodní turistiky lze spatřovat v optimalizaci vodáckých tras. Zejména by bylo v budoucnu vhodné zaměřovat se i nadále na odstraňování nečistot a odpadků v korytě řeky a její spontánní blízkosti. Ve společném zájmu kooperujících subjektů by mělo být odstranění vodáckých barů, které stimuluje ke konzumaci alkoholu, a tím ho vymežit alespoň do kempů. Obecně návrat k původním ideálům vodáctví. Na hlavním vodáckém úseku již byla organizacemi vodní turistiky na Vltavě realizována jednotná kilometráž a instalace traumabodů, aby se klient na řece cítil bezpečně a za všech okolností věděl, kde se momentálně pohybuje. V procesu informovanosti klientů by se mělo i nadále pokračovat.

8.3 Splavnění úseku z Boršova do Českých Budějovic

Regulace obrovského množství vodáků na hlavním vodáckém úseku by mohla být umožněna i prostřednictvím prodloužení vodácké trasy z Boršova nad Vltavou až do Českých Budějovic. Záměr dnes naráží zejména na nesplavnosti několika jezů na této trase. Lodě se zde dnes musí složitě přenášet přes jezy, ničí se. Takovým příkladem je jez v Boršově nad Vltavou. Zde jsou sdružení subjektů vodní turistiky v budoucnu připraveny finančně pokrýt stavbu vodácké propusti, čímž by opadla nutnost lodě přenášet. Projekt je dnes v režii krajského města, iniciátora projektu, které si uvědomuje, že zpřístupnění města vodákům, kteří by přijeli po Vltavě, přinese místním podnikatelským subjektům možnost výdělků a oživí vltavské břehy.⁹⁰

Díky jeho realizaci by do krajského města přišel nový element, který by byl po všech stránkách přínosný. I díky této situaci by se odlehčilo nejfrekventovanějšímu

⁹⁰ TRÖSTER, M. *Vodáky řeka ponese až do Českých Budějovic* [online]. Vltava Labe Media, 2013, 23.9.2013 [cit. 2017-03-19]. Dostupné z WWW: <<http://www.denik.cz/jihocesky-kraj/vodaky-reka-ponese-az-do-ceskych-budejovic-20130923-083k.html>>.

úseku z Vyššího Brodu do Boršova a zároveň by došlo k rozvoji cestovního ruchu v Českých Budějovicích. Projekt se dnes podle Mgr. Šťovíčka, předsedy Sdružení půjčoven lodí a kempů na Vltavě, zastavil na disharmonii tohoto záměru s politickými prioritami současného vedení českobudějovické radnice.

8.4 Možnost splavnění Čertových proudů

Čertovy proudy jsou balvanitým řečištěm Vltavy mezi Loučovicemi a Vyším Brodem. Toto divoké a romantické území vzniklo rozpukáním a erozí částí mohutné Čertovy stěny, která se tyčí nad řekou. Řečiště je zaplněno mohutnými balvany s charakteristickými erozními projevy jako vymleté „obří hrnce“ v balvanech. V minulosti se tady valily v době jarního tání divoké masy vody přes mohutné balvany. Dnes zde neprotéká mnoho vody, protože většina je jí vedena podzemním kanálem z Lipenské vodní nádrže k vyrovnávací nádrži Lipno II. Více vody tudy proudí pouze při jejím vypouštění z přehrady nebo při vodáckých závodech.⁹¹

Potenciál tohoto méně známého úseku se projevil v roce 2016 při realizaci projektu Rio Lipno, který se uskutečnil v době Letních olympijských her v Brazílii. Jednalo se o malou olympijskou vesnici vybudovanou na břehu Lipenské nádrže, kde návštěvníci měli možnost vyzkoušet si mnoho olympijských sportů nebo prostě jen přijít fandit našim reprezentantům při televizních přenosech. Čertovy proudy při této akci poskytly možnost sjet si zhruba 500 metrů dlouhý vodácký úsek a zažít na vlastní kůži splouvání divoké řeky v českých podmínkách. Úsek je přitom považován za nejnáročnější český vodácký terén.⁹²

Tento úspěšně zrealizovaný projekt opět oživil dlouhodobou myšlenku na trvalé nebo alespoň občasné splavnění této vodácky atraktivní trasy. Se záměrem již před léty přišla Obec Loučovice. Navrhovaná vize počítá s tím, že v létě by vždy pět dnů v týdnu upouštěla Lipenská přehrada více vody do koryta Vltavy, a tím by bylo umožněno až 500 osobám denně splutí tohoto úseku. Projekt ovšem naráží na opačný názor energetiků. Větší množství objemu vody je dnes z nádrže vedeno přes podzemní vodní elektrárnu a podzemním tunelem dále do vyrovnávací nádrže ve Vyším Brodě. Upouštěním vody do koryta by tedy došlo ke ztrátám, které energeticky předběžně vyčíslili na 17 milionů Kč. Projekt má dnes ovšem zelenou jak od krajské samosprávy,

⁹¹ Čertovy proudy [online]. 2017 [cit. 2017-03-19]. Dostupné z WWW: <<https://certovy-proudy.ceskehory.cz/>>.

⁹² ŠŤOVÍČEK, J. Rafting "Rio Lipno" nabízí divokou vodu v unikátním českém terénu [online]. Praha : Borgis, 2016, 10.8.2016 [cit. 2017-03-19]. Dostupné z WWW: <<https://www.novinky.cz/vase-zpravy/praha/praha-10/4830-39354-rafting-rio-lipno-nabizi-divokou-vodu-v-unikatnim-ceskem-terenu.html>>.

tak od Povodí Vltavy. Přidaná hodnota tkví také v tom, že projekt by mohl podpořit místní podnikatele a stimulovat vznik pracovních míst v obci, kde je nezaměstnanost vysoce nad celostátním průměrem.⁹³ Ke kritikům projektu se ovšem řadí i místní ekologičtí aktivisté.⁹⁴

⁹³ *Divoké Čertovy proudy se možná od příštího roku otevřou vodákům* [online]. Praha : Česká televize, 2014, 27.11.2014 [cit. 2017-03-19]. Dostupné z WWW: <<http://www.ceskatelevize.cz/ct24/regiony/1007336-divoke-certovy-proudy-se-mozna-od-pristiho-roku-otevrou-vodakum>>.

⁹⁴ *BIBEN, M. Na Lipně slouží olympijská myšlenka bezohledným formám turismu, říká místní učitel a aktivista* [online]. Praha : Borgis, 2016, 7.8.2016 [cit. 2017-03-19]. Dostupné z WWW: <<https://www.novinky.cz/vase-zpravy/praha/praha-10/4830-39354-rafting-rio-lipno-nabizi-divokou-vodu-v-unikatnim-ceskem-terenu-.html>>.

9 Výsledky dotazníkového šetření mezi vodáky a SWOT analýza

9.1 Výsledky dotazníkového šetření mezi vodáky

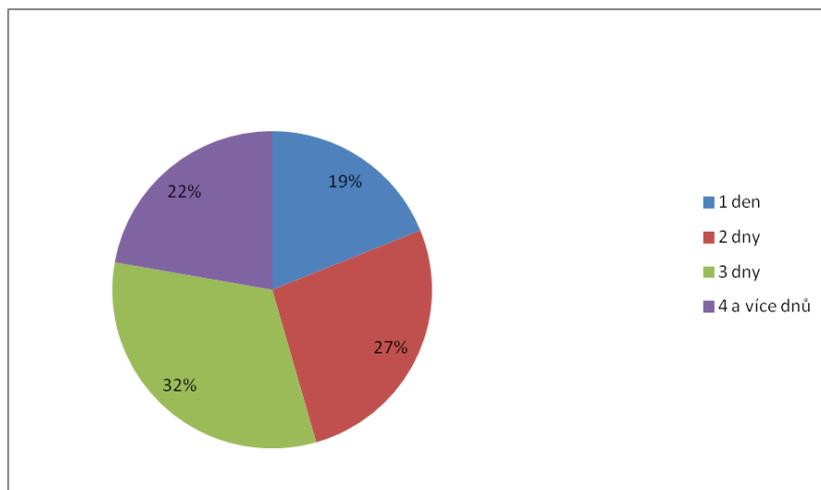
Sběr primárních dat proběhl ve dvou termínech, a to 16. července 2016 ve vodáckém kempu Na Pískárně a 27. srpna 2016 ve vodáckém kempu Branná. V prvním termínu odpovídalo celkem 52 respondentů, ve druhém 38, z čehož vyplývá, že celkový počet dotazovaných činí 90. Dotazováno bylo celkem 77 respondentů s mateřským jazykem čeština a 13 respondentů s mateřským jazykem němčina. Respondentům bylo položeno celkem 9 otázek.

1. Kolik času jste si vyhradili na splouvání?
2. Využili jste služeb vodácké půjčovny?
3. Jaké služby jste během splouvání využili?
4. Co hodnotíte negativně při splouvání Vltavy?
5. Co hodnotíte pozitivně při splouvání Vltavy?
6. Kolik utratíte za jeden den na vodě?
7. Kolik je Vám let?
8. Jaké je Vaše pohlaví?
9. Jaké je Vaše nejvyšší vzdělání?

Otázka č. 1: Kolik času jste si vyhradili na splouvání?

Autora výzkumu zajímalo, na jak dlouhou dobu přijíždí vodák na Vltavu. Vzhledem k tomu, že výzkum probíhal ve vodáckých kempech, odpovědělo nejvíce respondentů, tj. 29 (32 %), že si na splouvání vyhradili 3 dny. Druhá nejvýrazněji zastoupená skupina jsou vodáci v počtu 24, kteří přijíždí na 2 dny (27 %). Třetí skupina s 20 osobami (22 %) stráví na Vltavě 4 a více dnů a poslední skupina v počtu 17 pouze 1 den (19 %). Výsledek tedy nekorresponduje s tvrzením majitelů půjčoven, kteří uvádí, že většina jejich klientů jezdí na 1 den. Výsledek je dán i tím, že výzkum probíhal ve vodáckých kempech, kam zavítají zpravidla pouze vodáci, kteří přijíždí na více dnů.

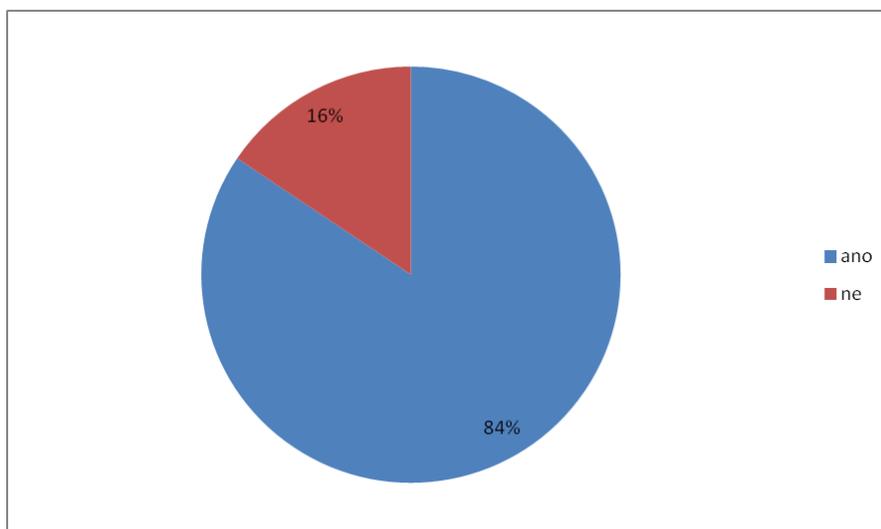
Graf 2: Délka pobytu na řece Vltavě⁹⁵

Otázka č. 2: Využili jste služeb vodácké půjčovny?

S převahou odpovědělo celkem 76 respondentů, tj. 84 %, že využilo pro zapůjčení lodí vodáckou půjčovnu. Pouze zlomek 16 % si loď zajistil svépomocí (14 osob). Zde můžeme vyslovit hypotézu, že vodácké půjčovny dnes hrají nezastupitelnou roli a že doba, kdy si vodáci museli na řeku dovézt své lodě, je již téměř zapomenutá.

Graf 3: Využití služeb vodáckých půjčoven⁹⁶

Otázka č. 3: Jaké služby jste během splouvání využili?

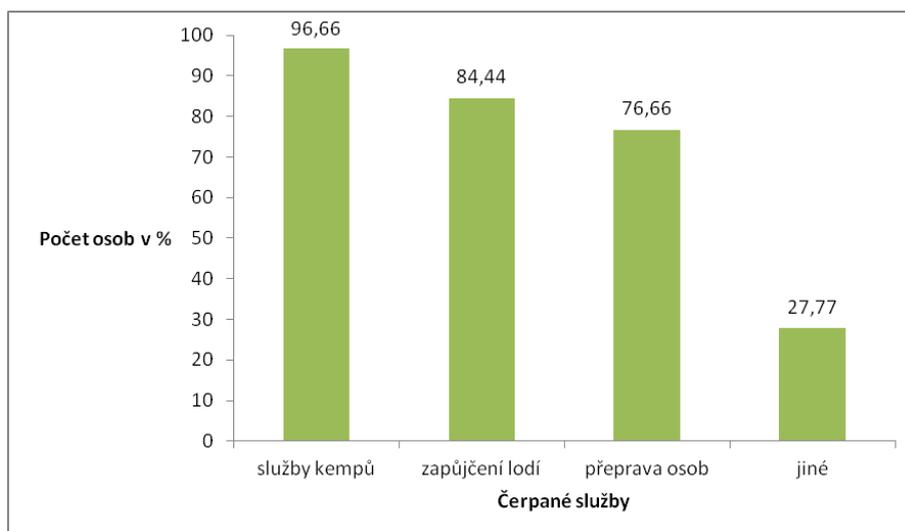
Většina respondentů, tj. 96,66 % (celkem 87) odpovědělo, že využili služeb nějakého vodáckého kempu, což úzce souvisí s možností stravování, ubytování, zábavy a

⁹⁵ Vlastní výzkum.

⁹⁶ Vlastní výzkum.

možnosti toalet. 84,44 % dotazovaných využilo služeb půjčovny pro potřebu zapůjčení plavidla. 76,66 % osob použilo k přepravě vodácký autobus. 27,77 % respondentů uvedlo jiné. V této kategorii je zahrnuto například zprostředkování ubytování v chatkách, rezervace místa v kempech, prohlídky měst a pamětihodností na trase atp.

Graf 4: Jaké služby byly při splouvání Vltavy využity⁹⁷

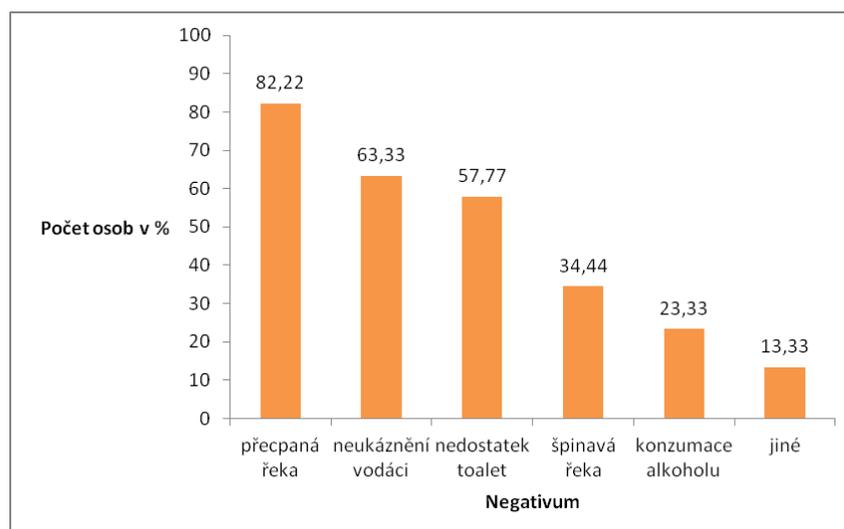

Otázka č. 4: Co hodnotíte negativně při splouvání Vltavy?

Negativně hodnotí většina dotazovaných velký počet vodáků a lodí na řece (82,22 %). Druhým nejčastějším negativem je skutečnost, že ostatní vodáci jsou neukáznění, neohleduplní nebo hluční (63,33 %). 57,77 % osob uvádí jako problém nedostatek toalet v kempech a okolí řeky. Celkem 34,44 % respondentů si stěžuje na špinavou nebo znečištěnou řeku. 23,33 % osob uvedlo, že jim vadí konzumace alkoholu během splouvání a 13,33 % osob uvedlo jiná negativa, například fronty na jezech, nutnost přenášení některých jezů, vysoké ceny v kempech atp. V grafu se promítá i další nepopsaný problém – nedostatek toalet během splouvání. Zajímavé je také zjištění, že pouze necelá jedna čtvrtina (23,33 %) hodnotí negativně konzumaci alkoholu před a během splouvání.

⁹⁷ Vlastní výzkum.

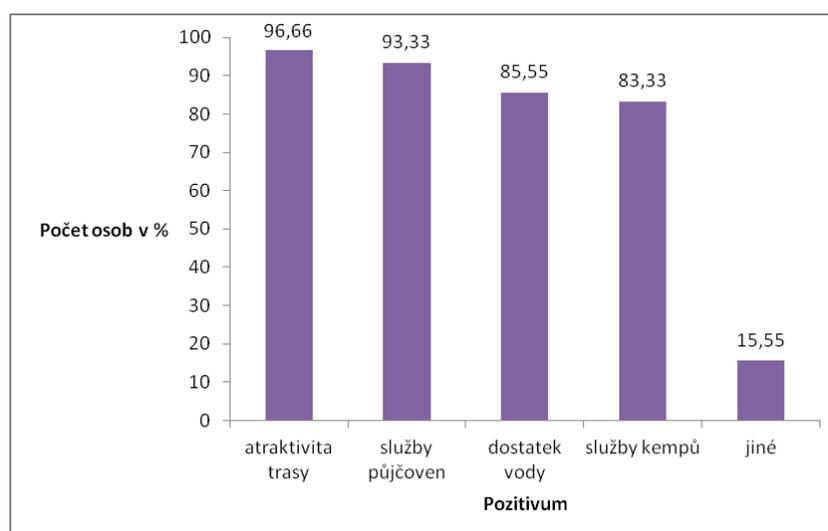
Graf 5: Negativní prvky při splouvání Vltavy⁹⁸

Otázka č. 5: Co hodnotíte pozitivně při splouvání Vltavy?

Nejvíce (96,66 %) dotazovaných osob si při splouvání považuje atraktivitu lokality a množství přírodního a kulturního bohatství. 93,33 % respondentů kladně hodnotí servis vodáckých půjčoven. Třetí nejpočetnější skupina (85,55 % respondentů) si pochvaluje dostatek vody v korytě řeky. 83,33 % osob je spokojeno se službami kempů a 15,55 % osob uvedlo i další pozitiva, jako například dostupnost lodí nebo příznivé ceny za čerpané služby.

Graf 6: Pozitivní prvky při splouvání Vltavy⁹⁹

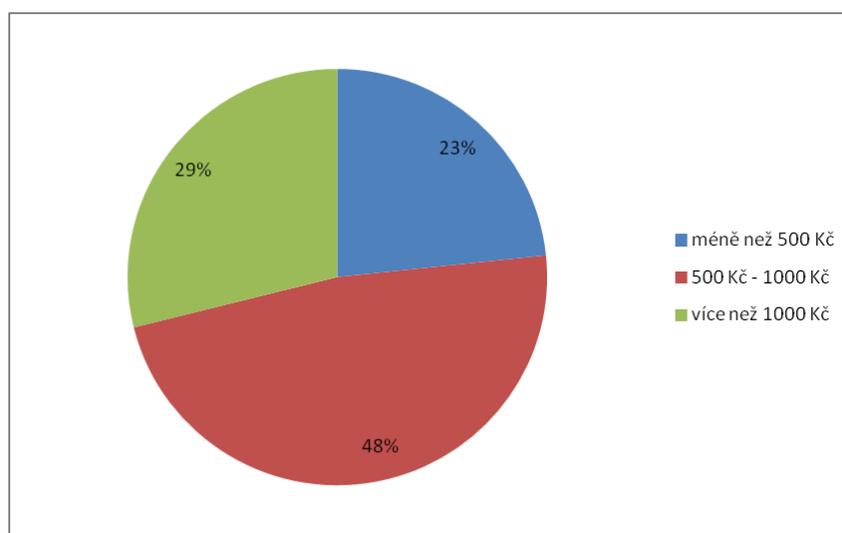
⁹⁸ Vlastní výzkum.

⁹⁹ Vlastní výzkum.

Otázka č. 6: Kolik utratíte za jeden den na vodě?

Autor při odpovědi dal respondentům na výběr ze tří možností. Nejvíce respondentů (celkem 43 osob, tj. 48 %) utratí v rozmezí 500 Kč až 1000 Kč. Menší část 26 osob, tj. 29 %) více než 1000 Kč. Poslední skupina (21 osob) utratí při splouvání denně méně než 500 Kč (23 %). Pokud vezmeme v potaz počet vodáků, kteří každoročně přijíždí za účelem vodní turistiky, jedná se i o významný hospodářský přínos tomuto regionu.

Graf 7: Denní útraty vodáků na řece¹⁰⁰

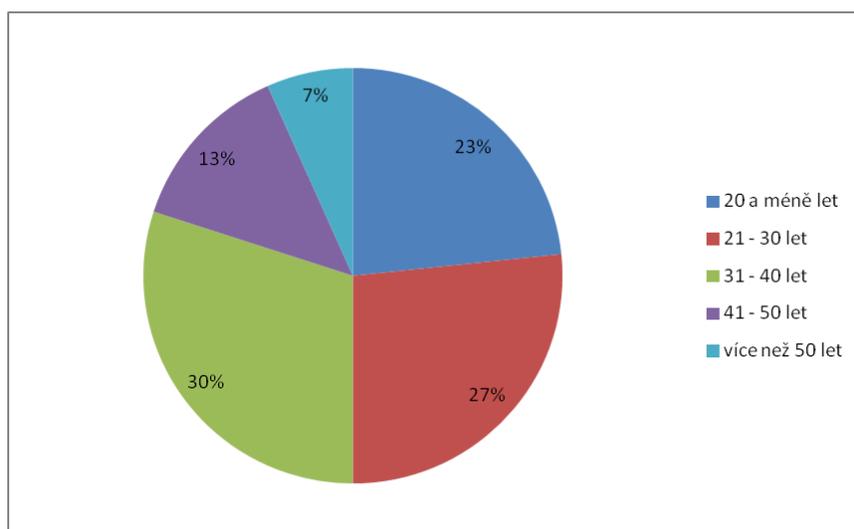

Otázka č. 7: Kolik je Vám let?

Dvě nejsilnější kategorie tvoří vodáci ve věku 31 – 40 let (celkem 30 %) a vodáci ve věku 21 – 30 let (27 %). Respondentů mladších 20 let bylo celkem 23 %, v kategorii 41 – 50 let 13 % a v nejméně početné kategorii 51 let a více se objevilo 7 % respondentů.

¹⁰⁰ Vlastní výzkum.

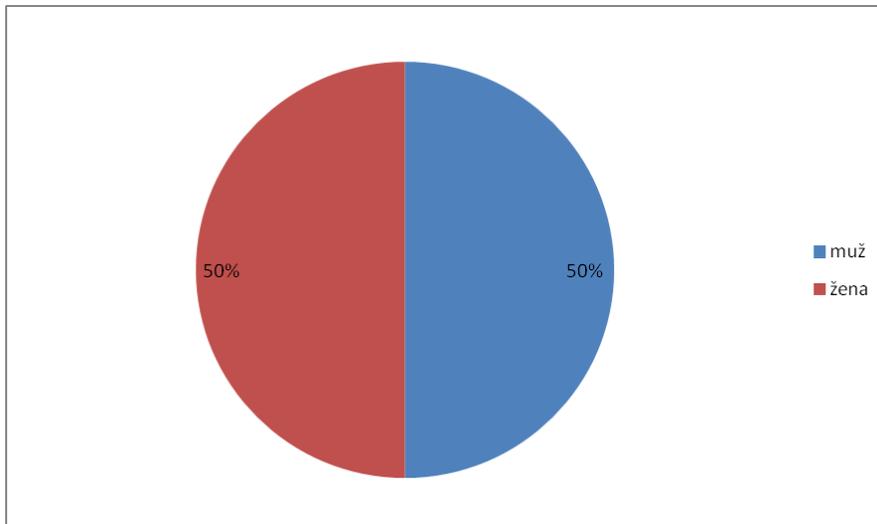
Graf 8: Věk respondentů¹⁰¹

Otázka č. 8: Jaké je Vaše pohlaví?

Abyste nedošlo ke zkreslení údajů, vybral si autor sběru úmyslně 50 % žen (45 osob) a 50 % mužů (45 osob).

Graf 9: Pohlaví respondentů¹⁰²

Otázka č. 9: Jaké je Vaše nejvyšší vzdělání?

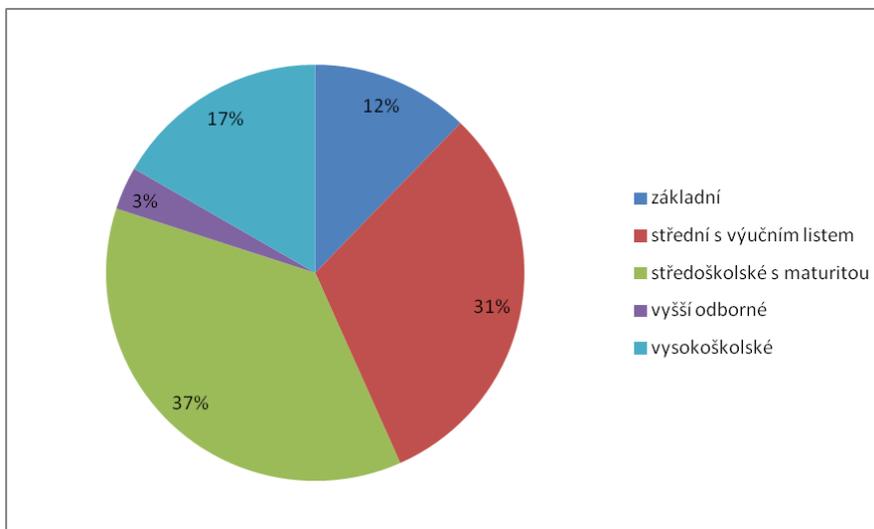
Většina respondentů (37 %) ukončila své vzdělání střední školou s maturitou, druhá nejpočetnější skupina (31 %) střední školou s výučním listem. 17 % osob mělo vysokoškolské vzdělání, 12 % základní a 3 % vyšší odborné. Výsledek potvrzuje, že

¹⁰¹ Vlastní výzkum.

¹⁰² Vlastní výzkum.

vodní turistika je sportovní aktivitou, kterou využívají široké masy lidí bez ohledu na své vzdělání.

Graf 10: Vzdělání respondentů¹⁰³

9.2 SWOT analýza

SWOT analýza je univerzální analytická technika, která je zaměřená na zhodnocení vnějších a vnitřních faktorů, které ovlivňují úspěšnost určité organizace, systému nebo prostředí. Vnitřní faktory zahrnují silné stránky (Strengths) a slabé stránky (Weaknesses) nějaké organizace nebo systému. Vnější faktory zahrnují příležitosti (Opportunities) a hrozby (Threats) organizace nebo systému.

Níže uvedená SWOT analýza byla sestavena na základě poznatků zjištěných autorem při zpracování bakalářské práce. Hlavními zdroji informací byla použita literatura, internetové zdroje a poznatky z vedených rozhovorů s půjčovateli lodí na Vltavě. Předmětem SWOT analýzy je vodácká trasa Vyšší Brod – Boršov nad Vltavou.

1. Slabé stránky

- nečistota v okolí řeky způsobená vodáky,
- zatížení hlukem,
- nebezpečné jezy,
- nedostatečná instruktáž nezkušených posádek,
- problematika konzumace alkoholu během splouvání,
- existence vodních barů,

¹⁰³ Vlastní výzkum.

- frekvence vodáků závislá na počasí,
- nedostatek toalet na vodácké trase.

2. **Silné stránky**

- sjízdnost hlavní vodácké cesty po celý rok – minimální průtok,
- sofistikovaná vodácká infrastruktura,
- existence mnoha kulturních a přírodních památek,
- jazyková vybavenost subjektů v oblasti VT,
- dostatečné ubytovací zázemí pro vodáky,
- dobrá vybavenost kempů.

3. **Příležitosti**

- rozšíření klientely, zejména zahraniční,
- větší aktivita v rámci kooperace vodáckých půjčoven,
- tvorba balíčků služeb pro vodáky,
- propojení vodáctví s cykloturistikou,
- prodloužení vodácké trasy,
- splavnění dalších úseků.

4. **Hrozby**

- regulace počtu lodí ve vodácké silných obdobích,
- evropská nebo globální ekonomická krize,
- teroristický útok na území ČR,
- povodně v regionu,
- omezující úpravy v korytě řeky,
- omezení/změna/zrušení minimálního průtoku,
- zahlcení řeky vysokým počtem vodáků v intenzivních obdobích,
- alkohol mezi vodáky, kteří budou ohrožovat dlouhodobě ostatní vodáky.

Závěr

V předložené bakalářské práci se autor zabývá tematizací dosud ne zcela probádaného a popsaného prostředí jihočeské vodní turistiky se zaměřením na hlavní vltavskou vodáckou trasu z Vyššího Brodu do Boršova nad Vltavou, která patří dlouhodobě k nejdelším a nejvytíženějším vodáckým úsekům nejen na území České republiky, ale také obecně v Evropě. Souhra šťastných náhod a okolností dala vzniknout atraktivnímu využití řeky Vltavy. Změna společenských poměrů po pádu železné opony umožnila, aby na české řeky pronikl podnikatelský element, který prostředí značně komercializoval, ale zároveň byla díky této skutečnosti vytvořena rozsáhlá a rozmanitá vodácká infrastruktura cílená na tento specifický turistický ruch.

Práce nabízí nejen pohled autora na danou problematiku, ale také osob, které v této specifické oblasti cestovního ruchu působí. Psát bakalářskou práci o fenoménu českého vodáctví bylo pro autora výzvou. Už z toho důvodu, že při literární rešerši nebylo jednoduché najít dostatek relevantních zdrojů pro exaktní zachycení tohoto specifického prostředí. Zdroje byly ve většině případů zastaralé.

Vodní turistika na řece Vltavě stále prožívá svůj boom, ale na druhou stranu je dnes také na svém rozcestí. Je v kompetenci i zájmu nejen vodácké veřejnosti, ale i subjektů nabízejících své služby, aby se tento fenomén stal trvale udržitelným. Uvedená SWOT analýza i výsledky dotazníkového šetření mezi vodáckou veřejností mohou být nástrojem optimalizace a vodítkem, na co by se subjekty vodní turistiky i političtí reprezentanti mohli a měli v budoucích letech zaměřit, aby podpořili tento specifický segment cestovního ruchu v jihočeském regionu. Z práce vyplývá nesporná skutečnost, že vodáci regionu přinášejí každoročně nemalé prostředky do pokladen místních podnikatelů i municipalit. Autor proto doporučuje zintenzívnit spolupráci nejen mezi subjekty vodácké turistiky na řece Vltavě, ale také ve vztahu k regionálním politickým strukturám. Zintenzívnění těchto vztahů může vést k realizaci nových projektů a idejí, jako je prodloužení vodácké trasy z Boršova nad Vltavou do Českých Budějovic, splavnění tzv. Čertových proudů, vznik povltavské cyklostezky nebo obecná optimalizace vodáckých tras a zachování režimu trvalé udržitelnosti. Ty mohou v budoucích letech vést k dalšímu rozvoji vodácké turistiky na řece Vltavě.

Jako hlavní zdroj pro své bádání autor považuje rozhovory s majiteli vodáckých půjčoven a výsledky dotazníkového šetření. Z nich vplynuly mimo jiné i další

problémy, které vodáky trápí, se kterými nejsou spokojeni, například nedostatek toalet. Půjčovatelé poskytli svůj náhled na současnou situaci. Zajímavé je zjištění, že vodáctví láká každoročně do regionu mnoho firem, které zde realizují teambuildingové akce, a to právě ve spolupráci s místními půjčovnami a podnikateli. Ze všech zdrojů také vyplynulo několik pozoruhodných informací. Například skutečnost, že zásadním faktorem překotného rozvoje vodáctví na Vltavě je zajištění minimálního průtoku z Lipna II, který ovlivňuje podnikatelské činnosti většiny subjektů v okolí řeky Vltavy. Bez jeho existence a zajištění v posledních letech by na Vltavě nikdy nevznikla tak sofistikovaná infrastruktura, na kterou je dnes navázáno mnoho subjektů, včetně místních samospráv. V době krizí a omezení splouvání nebo dočasné regulace minimálního průtoku ubývá vodáků a tento stav pak pociťují i místní podnikatelé, což se v posledních letech také potvrdilo. Z toho tedy vyplývá zásadní přínos těchto turistů. A v neposlední řadě přichází v posledních letech další zvláštnost – Asiat na české řece. Element, který bychom na Vltavě asi nečekali. Potkat Japonce na české řece je i pro naši vodáckou veřejnost stále ještě úsměvné.

Z dotazníkového šetření provedeného mezi vodáky v době vrcholu hlavní sjízdne sezony vyplynulo několik poznatků, které stojí za zmínku. Například téměř jedna třetina dotazovaných vodáků přijela na řeku na 3 dny a téměř jedna třetina utratila během této doby více než 1000 Kč za jediný den. Tato informace je důkazem, že vodáci mají pro předmětný region důležitý ekonomický přínos, který se projevuje v krizových obdobích, kdy jejich nepřítomnost, vynucenou neovlivnitelnými okolnostmi (oprava v korytě řeky, povodně), pociťují místní podnikatelé na svých tržbách. Autor práce při zpracování narazil na fakt, že neexistuje přesná evidence počtu vodáků, kteří se každoročně na Vltavu vydávají. Existují pouze odhady a spekulace v médiích a přitom žádný relevantní zdroj. V minulosti uskupení půjčoven pouze realizovaly sčítání vodáků pomocí denních průjezdů. Podle jednoho ze zdrojů uvedených v předložené práci sjelo Vltavu v roce 2015 neuvěřitelných 250 tisíc vodáků. Pokud si zde pomůžeme jedním z výsledků dotazníkového šetření provedeného autorem o výši denních útrat vodáků, tak můžeme spekulovat, kolik zde zanechali peněz. Téměř polovina respondentů totiž uvedla, že utratí v rozmezí od 500 do 1000 Kč. Pokud toto rozpětí zprůměrujeme, dojdeme k číslu 750 Kč za den. Polovina z celkového odhadu počtu vodáků je 125 tisíc. Pokud tuto částku vynásobíme průměrnou denní útratou poloviny respondentů, dojdeme k číslu 93,75 mil. Kč. A toto číslo rozhodně není zanedbatelné.

Výzkum také dokázal, že definitivně je pryč doba, kdy se vodák spoléhal sám na sebe a na vodácký výlet se vydával s veškerým vybavením včetně lodí. Více než tři čtvrtiny dotazovaných totiž využilo služeb nějaké vodácké půjčovny. Vezměme v potaz, že většina z nich se specializuje prioritně na půjčování lodí. Šetření dále prokázalo nezastupitelnou roli kempů a tábořišť, jejichž služeb využilo různými způsoby téměř 97 procent všech dotazovaných. Ve výsledcích výzkumu se také projeví všechny negativní jevy, které řeší provozovatelé půjčoven, často ve spolupráci, ale například necelá čtvrtina dotazovaných uvedla alkohol jako problematický prvek.

Zásadní přínos a význam práce spatřuje autor v tom, že přinesla a popsala možnosti dalšího směřování vodácké turistiky v budoucích letech, a to na příkladu několika projektů, které jsou ve fázi plánování nebo realizace. Popsaná problematika jihočeského vodáctví nebyla podle zjištění autora v našem akademickém prostředí ještě zcela komplexně popsána, a proto by předložená bakalářská práce mohla mít svůj přínos.

Kdo nezažil, nepochopí. I takto lze definovat prožitek, který turistům přináší pobyt na vodě. Doba plechových hrnců, plných batohů jídla, lodí poslaných vlaky je pryč. Vltava nabízí dokonalý sportovní i kulturní zážitek. Když už vodáctví pomalu ztrácí nebo snad již ztratilo své původní myšlenky a ideje, pak je v zájmu mnoha subjektů, abychom si tento významný regionální fenomén i nadále uchovali v hranicích udržitelnosti.

Seznam použitých zdrojů

Literární zdroje

1. *100 let kanoistiky v českých zemích*. Praha : Olympia, 2013. 432 s. ISBN 978-80-7376-354-1.
2. BÍLÝ, M., KRAČMAR, B., NOVOTNÝ, P. *Kanoistika : technika jízdy, rafting, extrémní terény*. Praha : Grada Publishing, 2001. 129 s. ISBN 80-247-9050-5.
3. ČICHOŇ, R., DOLEŽAL, T. *Kanoistika zdravotně postižených*. Praha : Karolinum, 2006. 88 s. ISBN 80-246-0996-7.
4. EKLOVÁ, J. *Vltava – vodácký průvodce*. Praha : Atlas, 1994. 56 s.
5. GALVASOVÁ, I., et al. *Průmysl cestovního ruchu*. 1.vyd. Praha : Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2008. 262 s. ISBN 978-80-87147-06-1.
6. HESKOVÁ, M., et al. *Cestovní ruch: pro vyšší odborné školy a vysoké školy*. 1. vyd. Praha : Fortuna, 2006. 216 s. ISBN 80-7168-948-3.
7. HÝŽA, M. *Vodácká putování s Lukášem Pollertem*. Praha : Česká televize, 2008. 185 s. ISBN 978-80-7404-015-3.
8. *Management a marketing sportu a cestovního ruchu*. Plzeň : Západočeská univerzita, 2009. 40 s. ISBN 978-80-7043-801-5.
9. NOHEJLOVÁ, V. *Potenciál šetrného turismu na vybrané oblasti : bakalářská práce*. Jindřichův Hradec : Vysoká škola ekonomická, 2016. 92 s. Vedoucí bakalářské práce : Ing. Martin Musil.
10. RAMAJZL, H. *DKV- Auslandsführer : Nordosteuropa. Band 7, Estland, Lettland, Litauen, Polen, Russland, Slowakei, Tschechien, Weißrussland*. Duisburg : DKV-Wirtschafts- und Verl.-GmbH, 2008. 432 s. ISBN 978-3-937743-14-1.
11. SCHEUFLER, V., ŠOLC, V. *Já jsem plavec od vody: historie jihočeské voroplavby*. České Budějovice : Jihočeské nakladatelství, 1986. s.6.
12. ŠPAČEK, O., MRZENA, V., VÍT, Z. *Jedeme na vodu*. Praha : Mladá fronta, 1990. 160 s. ISBN 80-204-0095-8.

Elektronické zdroje

1. BAJEROVÁ, M. *Vodáci pozor! Za alkohol hrozí až stotisícová pokuta* [online]. Praha : Empresa Media, 2013, 12.7.2013 [cit. 2017-03-16]. Dostupné z WWW:

- <http://www.tyden.cz/rubriky/relax/cestovani/vodaci-pozor-za-alkohol-hrozi-az-stotisticova-pokuta_276338.html?showTab=nejctenejsi-3>.
2. BIBEN, M. *Na Lipně slouží olympijská myšlenka bezohledným formám turismu, říká místní učitel a aktivista* [online]. Praha : Borgis, 2016, 7.8.2016 [cit. 2017-03-19]. Dostupné z WWW: <<https://www.novinky.cz/vase-zpravy/praha/praha-10/4830-39354-rafting-rio-lipno-nabizi-divokou-vodu-v-unikatnim-ceskem-terenu-.html>>.
 3. *Cíle* [online]. Vyšší Brod : Sdružení pro Vltavu, 2015 [cit. 2017-02-25]. Dostupné z WWW: <<http://www.sdruzeniprovltavu.cz/o-sdruzeni/cile.php>>.
 4. ČERNĚNKO, J. *Co s volným časem? Třeba na vodu* [online]. 2011, 24.1.2011 [cit. 2017-02-20]. Dostupné z WWW: <<http://www.vemeste.cz/2011/01/co-s-volnym-casem-treba-na-vodu/>>.
 5. *Čertovy proudy* [online]. 2017 [cit. 2017-03-19]. Dostupné z WWW: <<https://certovy-proudy.ceskehory.cz/>>.
 6. *Čistá a bezpečná Vltava* [online]. Vyšší Brod : Sdružení pro Vltavu, 2014 [cit. 2017-02-25]. Dostupné z WWW: <<http://www.sdruzeniprovltavu.cz/aktivity/cista-vltava/2014/index.php>>.
 7. *Čistá a bezpečná Vltava* [online]. Vyšší Brod : Sdružení pro Vltavu, 2012 [cit. 2017-02-25]. Dostupné z WWW: <<http://www.sdruzeniprovltavu.cz/aktivity/cista-vltava/2012/index.php>>.
 8. *Čištění Vltavy* [online]. Vyšší Brod : Sdružení pro Vltavu, 2015 [cit. 2017-02-25]. Dostupné z WWW: <<http://www.sdruzeniprovltavu.cz/aktivity/cisteni/index.php>>.
 9. *Denní průjezdy* [online]. Vyšší Brod : Sdružení pro Vltavu, 2012 [cit. 2017-02-25]. Dostupné z WWW: <<http://www.sdruzeniprovltavu.cz/aktivity/osa/pruzkum2012/denni-prujezdy.php>>.
 10. *Divoké Čertovy proudy se možná od příštího roku otevrou vodákům* [online]. Praha : Česká televize, 2014, 27.11.2014 [cit. 2017-03-19]. Dostupné z WWW: <<http://www.ceskatelevize.cz/ct24/regiony/1007336-divoke-certovy-proudy-se-mozna-od-pristiho-roku-otevrou-vodakum>>.
 11. HELLEBRANT, O. *U nebezpečného jezu v Krumlově přibyla další výstraha pro turisty* [online]. Vltava Labe Media, 2016, 14.7.2016 [cit. 2017-03-16]. Dostupné z WWW: <http://ceskokrumlovsky.denik.cz/zpravy_region/ck_jez_snura.html>.

12. *Historie* [online]. Vyšší Brod : Sdružení pro Vltavu, 2015 [cit. 2017-02-25]. Dostupné z WWW: <<http://www.sdruzeniprovltavu.cz/historie.php>>.
13. *Historie KČT* [online]. Klub českých turistů, 2017 [cit. 2017-02-20]. Dostupné z WWW: <<https://www.kct.cz/cms/historie-kct>>.
14. HOLUB, Z. *Jména pomístní* [online]. Plzeň : Český rozhlas, 2004, 28.5.2004 [cit. 2017-02-23]. Dostupné z WWW: <http://www.rozhlas.cz/plzen/jazykovykoutek/_zprava/119043>.
15. HOUSKA, J. *Ožívá vize cyklostezky kolem Vltavy* [online]. Vltava Labe Media, 2016, 14.1.2016 [cit. 2017-03-17]. Dostupné z WWW: <http://ceskokrumlovsky.denik.cz/zpravy_region/oziva-vize-cyklostezky-kolem-vltavy.html>.
16. *Informace o sdružení* [online]. Český Krumlov : Půjčovny lodí a kempy na Vltavě, 2017 [cit. 2017-02-25]. Dostupné z WWW: <<http://www.spolekvltava.cz/>>.
17. *Jez ve Vyšším Brodu* [online]. Vyšší Brod : Sdružení pro Vltavu, 2015 [cit. 2017-02-25]. Dostupné z WWW: <<http://www.sdruzeniprovltavu.cz/aktivity/jez/index.php>>.
18. *Krátká historie vodáctví v Čechách* [online]. 2017 [cit. 2017-02-22]. Dostupné z WWW: <<http://www.povoda.cz/clanky/1354326586/kratka-historie-vodactvi-v-cechach.html>>.
19. KYSELOVÁ, Z. *Cizince před utopením zachránili odvážlivci na břehu a kolemjedoucí vodáci* [online]. Vltava Labe Media, 2016, 8.6.2016 [cit. 2017-03-16]. Dostupné z WWW: <http://ceskokrumlovsky.denik.cz/nehody/ck_zachrana_tonouci.html>.
20. KYSELOVÁ, Z. *Další turisté z ciziny se topili na jezu u Mrázkova mlýna* [online]. Vltava Labe Media, 2016, 20.7.2016 [cit. 2017-03-16]. Dostupné z WWW: <<http://www.denik.cz/jihocesky-kraj/dalsi-turiste-z-ciziny-se-topili-na-jezu-u-mrazkova-mlyna-20160719.html>>.
21. MLISOVÁ, L. *Cyklostezka spojí podél řeky Lipno a Zlatou Korunu. Má mít 50 kilometrů* [online]. Praha : Mafra, 2016, 19.1.2016 [cit. 2017-03-17]. Dostupné z WWW: <http://budejovice.idnes.cz/cyklostezka-spoji-podel-reky-lipno-d6i-budejovice-zpravy.aspx?c=A160116_2218958_budejovice-zpravy_mrl>.
22. *NP Šumava spustí rezervační systém pro splouvání Vltavy* [online]. Praha : Empresa Media, 2016, 1.4.2016 [cit. 2017-02-24]. Dostupné z WWW:

- <http://www.tyden.cz/rubriky/relax/zabava/np-sumava-spusti-rezervacni-system-pro-splouvani-vltavy_378111.html>.
23. POKORNÁ, L. *Vratné kelímky šetří Vltavu a mohou i zachraňovat životy* [online]. Praha : Borgis, 2016, 7.11.2016 [cit. 2017-03-16]. Dostupné z WWW: <<https://www.novinky.cz/vase-zpravy/jihocesky-kraj/cesky-krumlov/3112-40999-vratne-kelimky-setri-vltavu-a-mohou-i-zachranovat-zivoty.html>>.
 24. *Pro splouvání Teplé Vltavy zůstávají stejná pravidla jako loni* [online]. Praha : Borgis, 2015, 17.2.2015 [cit. 2017-03-16]. Dostupné z WWW: <<https://www.novinky.cz/cestovani/361912-pro-splouvani-teple-vltavy-zustavaji-stejna-pravidla-jako-loni.html>>.
 25. *Proběhl velký úklid Vltavy* [online]. Nadační fond Veolia, 2011, 9.9.2011 [cit. 2017-03-16]. Dostupné z WWW: <<http://www.nfveolia.cz/archiv-clanku/probeh-velky-uklid-vltavy/>>.
 26. *Projekt „Čistá a bezpečná Vltava“* [online]. Český Krumlov : Půjčovny lodí a kempy na Vltavě, 2012 [cit. 2017-02-25]. Dostupné z WWW: <<http://www.spolekvtava.cz/cinnosti-sdruzeni/>>.
 27. *Průzkum zatížení Vltavy 2012* [online]. Vyšší Brod : Sdružení pro Vltavu, 2012 [cit. 2017-02-25]. Dostupné z WWW: <<http://www.sdruzeniprovtavu.cz/aktivity/osa/pruzkum2012/index.php>>.
 28. *Půjčovna lodí Maleček* [online]. Český Krumlov : Půjčovna lodí Maleček, 2017 [cit. 2017-02-20]. Dostupné z WWW: <<http://www.malecek.cz/mapa/index.php?lang=cz/>>.
 29. *Rezervace splouvání Vltavy* [online]. Vimperk : Národní park Šumava, 2017 [cit. 2017-02-24]. Dostupné z WWW: <<http://splouvaniivltavy.npsumava.cz/#/rule/tab1>>.
 30. ROLEČEK, H. *Sokol - touha po zdraví těla, ducha i národa stále přetrvává* [online]. Praha : Česká televize, 2012, 16.2.2012 [cit. 2017-02-20]. Dostupné z WWW: <<http://www.ceskatelevize.cz/sport/ostatni/164577-sokol-touha-po-zdravi-tela-ducha-i-naroda-stale-pretrvava>>.
 31. *S Čedokem z Čech až na konec světa* [online]. Praha : Cestovní kancelář ČEDOK, 2017 [cit. 2017-02-20]. Dostupné z WWW: <<https://www.cedok.cz/cedok/historie>>.
 32. SUK, J. *Thomas Cook: průkopník v cestovním ruchu*. [online]. Praha : Mafra, 2007, 5.9.2007 [cit. 2017-02-20]. Dostupné z WWW: <<http://suk.blog.idnes.cz/blog.aspx?c=10425>>.

33. ŠMOLDASOVÁ, L. *Paddleboarding: objevte sport, který tvaruje postavu i pomáhá zhubnout* [online]. Praha : Mafra, 2013, 6.9.2013 [cit. 2017-02-17]. Dostupné z WWW: <http://ona.idnes.cz/paddleboard-a-hubnuti-0tm-dieta.aspx?c=A130905_112643_dieta_pet>.
34. ŠŤOVÍČEK, J. *Rafting "Rio Lipno" nabízí divokou vodu v unikátním českém terénu* [online]. Praha : Borgis, 2016, 10.8.2016 [cit. 2017-03-19]. Dostupné z WWW: <<https://www.novinky.cz/vase-zpravy/praha/praha-10/4830-39354-rafting-rio-lipno-nabizi-divokou-vodu-v-unikatnim-ceskem-terenu-.html>>.
35. TRÖSTER, M. *Vodáky řeka ponese až do Českých Budějovic* [online]. Vltava Labe Media, 2013, 23.9.2013 [cit. 2017-03-19]. Dostupné z WWW: <<http://www.denik.cz/jihocesky-kraj/vodaky-reka-ponese-az-do-ceskych-budejovic-20130923-083k.html>>.
36. *Video z plavby na vorech* [online]. Český Krumlov : Půjčovna lodí Maleček, 2017 [cit. 2017-02-20]. Dostupné z WWW: <<http://www.vorymalecek.cz/cz/fotky-vory-cesky-krumlov-15/>>.
37. *Vltava – Osa života* [online]. Vyšší Brod : Sdružení pro Vltavu, 2015 [cit. 2017-02-25]. Dostupné z WWW: <<http://www.sdruzeniprovltavu.cz/aktivity/osa/index.php>>.
38. *Vltava* [online]. 2017 [cit. 2017-02-24]. Dostupné z WWW: <<http://www.nacihelne.cz/vltava/>>.
39. *Vltava, řeka z nejkrásnějších* [online]. Ústí nad Labem : Czech Press Group, 1998 [cit. 2017-02-23]. Dostupné z WWW: <http://www.czechpress.cz/index.php?option=com_content&view=article&id=2536:vltava-eka-z-nejkrasnjich-sp-79395973&catid=1567&Itemid=148>.
40. *Vltavu zaplnili vodáci. Při potížích jim pomůže i mobilní aplikace* [online]. Praha : Česká televize, 2016, 2.7.2016 [cit. 2017-03-16]. Dostupné z WWW: <<http://www.ceskatelevize.cz/ct24/1835500-vltava-je-plna-vodaku-pri-potizich-jim-pomuze-i-mobilni-aplikace>>.
41. *Vodácká navigace* [online]. 2017 [cit. 2017-02-24]. Dostupné z WWW: <<http://www.vodackanavigace.cz/vltava?uo=2975&ud=4301&partnerids=;31;>>.
42. *Voroplavba na Vltavě* [online]. Český Krumlov : MCU, 2017 [cit. 2017-02-22]. Dostupné z WWW: <<http://www.visitvltava.cz/cz/voroplavba-na-vltave/45/>>.
43. VOTRUBA, V. *Mnozí vodáci nejsou dostatečně připraveni* [online]. Vltava Labe Media, 2010, 16.6.2010 [cit. 2017-03-16]. Dostupné z WWW:

<http://ceskokrumlovsky.denik.cz/zpravy_region/mnozi-vodaci-nejsou-dostatecne-pripraveni20100616.html>.

Ostatní zdroje

1. Rozhovor s Mgr. Petrem Janotou, majitelem půjčovny Vltava Sport Service, ze dne 17. ledna 2017.
2. Rozhovor s Mgr. Josefem Malečkem, majitelem stejnojmenné půjčovny, ze dne 23. ledna 2017.
3. Rozhovor s Mgr. Radkem Šťovíčkem, předsedou Sdružení půjčoven lodí a kempů na Vltavě, ze dne 26. ledna 2017.

Seznam obrázků, tabulek a grafů

Seznam obrázků

Obrázek 1: Vodácká trasa Vyšší Brod – Boršov nad Vltavou	26
Obrázek 2: Čištění Vltavy 2015	31
Obrázek 3: Černá skládka na břehu řeky u Větrní před úklidem	32
Obrázek 4: Dokončený vstup do řeky ve Větrní	33
Obrázek 5: Nástupní místo ve Vyšším Brodě pod klášterem	34
Obrázek 6: Jednotný typ označení místa pro všechny půjčovny	34
Obrázek 7: Velké označení „trauma bodu“ v terénu	35
Obrázek 8: Malá tabulka označující „trauma bod“	35
Obrázek 9: Informace na informačních tabulích	36
Obrázek 10: Vodní bar na Vltavě	38
Obrázek 11: Vratný kelímek	40
Obrázek 12: Voroplavba v Českém Krumlově	50
Obrázek 13: Voroplavba v Českém Krumlově	51

Seznam tabulek

Tabulka 1: Denní průjezdy osob	44
--------------------------------------	----

Seznam grafů

Graf 1: Denní průjezdy osob - Vyšší Brod	44
Graf 2: Délka pobytu na řece Vltavě	60
Graf 3: Využití služeb vodáckých půjčoven	60
Graf 4: Jaké služby byly při splouvání Vltavy využity	61

Graf 5: Negativní prvky při splouvání Vltavy	62
Graf 6: Pozitivní prvky při splouvání Vltavy.....	62
Graf 7: Denní útraty vodáků na řece	63
Graf 8: Věk respondentů	64
Graf 9: Pohlaví respondentů	64
Graf 10: Vzdělání respondentů	65